

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

PANORAMA POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU 2020

Ministerstvo zemědělství
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

PANORAMA
POTRAVINÁŘSKÉHO
PRŮMYSLU
2020

Praha 2022

Studii „Panorama potravinářského průmyslu 2020“ vypracoval pod gescí Odboru potravinářského MZe Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Ministerstvo zemědělství
Recenzent: Ing. Václav Lukeš

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Autoři: JUDr. Ing. Josef Mezera, CSc. (CZ-NACE 10, CZ-NACE 10.3 a CZ-NACE 11)

Ing. Martin Plášil, Ph.D. (CZ-NACE 10.1, CZ-NACE 10.2, CZ-NACE 10.4, CZ-NACE 10.6 a CZ-NACE 10.8)

Ing. Zdeňka Náglová, Ph.D. (CZ-NACE 10.5, CZ-NACE 10.7, CZ-NACE 10.9 a celková koordinace a datové zdroje)

Při zpracování publikace bylo též využito textů a tabulek MZe a autorů Zprávy o stavu zemědělství za rok 2020 týkajících se agrárních komodit.

© Rozmnožování anebo rozšiřování této publikace nebo jejích částí jakýmkoliv způsobem je zakázáno bez předchozího písemného souhlasu autora: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha.

Text neprošel jazykovou úpravou.

OBSAH

ÚVOD	5
POUŽITÉ ZKRATKY	6
METODIKA	7
CZ-NACE 10 – VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ	9
1. Charakteristika oddílu	9
2. Stav oddílu	10
3. Hlavní ekonomické ukazatele	11
4. Cenový vývoj	13
5. Zahraniční obchod	13
6. Shrnutí a perspektivy oddílu	14
CZ-NACE 10.1 – ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ MASA A VÝROBA MASNÝCH VÝROBKŮ	15
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	15
2. Hlavní ekonomické ukazatele	15
3. Cenový vývoj	18
4. Shrnutí a perspektivy oboru	18
CZ-NACE 10.2 – ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ RYB, KORÝŠŮ A MĚKKÝŠŮ	19
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	19
2. Hlavní ekonomické ukazatele	19
3. Shrnutí a perspektivy oboru	21
CZ-NACE 10.3 – ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ OVOCE A ZELENINY	22
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	22
2. Hlavní ekonomické ukazatele	23
3. Cenový vývoj	25
4. Shrnutí a perspektivy oboru	25
CZ-NACE 10.4 – VÝROBA ROSTLINNÝCH A ŽIVOČIŠNÝCH OLEJŮ A TUKŮ	26
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	26
2. Hlavní ekonomické ukazatele	26
3. Cenový vývoj	29
4. Shrnutí a perspektivy oboru	29
CZ-NACE 10.5 – VÝROBA MLÉČNÝCH VÝROBKŮ	30
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	30
2. Hlavní ekonomické ukazatele	30
3. Cenový vývoj	33
4. Shrnutí a perspektivy oboru	33
CZ-NACE 10.6 – VÝROBA MLÝNSKÝCH A ŠKROBÁRENSKÝCH VÝROBKŮ	34
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	34
2. Hlavní ekonomické ukazatele	34
3. Cenový vývoj	37
4. Shrnutí a perspektivy oboru	37

CZ-NACE 10.7 – VÝROBA PEKAŘSKÝCH, CUKRÁŘSKÝCH A JINÝCH MOUČNÝCH VÝROBKŮ	38
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	38
2. Hlavní ekonomické ukazatele	38
3. Cenový vývoj	41
4. Shrnutí a perspektivy oboru	41
CZ-NACE 10.8 – VÝROBA OSTATNÍCH POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ	42
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	42
2. Hlavní ekonomické ukazatele	42
3. Cenový vývoj	45
4. Shrnutí a perspektivy oboru	45
CZ-NACE 10.9 – VÝROBA PRŮMYSLOVÝCH KRMIV	46
1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	46
2. Hlavní ekonomické ukazatele	47
3. Cenový vývoj	50
4. Shrnutí a perspektivy oboru	50
CZ-NACE 11 – VÝROBA NÁPOJŮ	51
1. Charakteristika oddílu	51
2. Stav oddílu	51
3. Hlavní ekonomické ukazatele	52
4. Cenový vývoj	55
5. Zahraniční obchod	55
6. Shrnutí a perspektivy oddílu	56

ÚVOD

Vážení čtenáři,

zpráva označená jako „Panorama potravinářského průmyslu 2020“, kterou připravuje Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), v úseku Vědy a výzkumu pod gescí Odboru potravinářského, Ministerstva zemědělství je pokračováním obdobných zpráv vydávaných v minulých letech.

Zpráva vychází z údajů Českého statistického úřadu. Zpracována je v časové řadě 2011–2020.

Posláním této publikace je odborné i širší veřejnosti, poskytnout ucelený pohled na stav potravinářského průmyslu v ČR. Délka časové řady a výběr zejména ekonomických indikátorů k tomu dává potřebný základ. Vypracované doprovodné komentáře jsou stručné, s cílem nestranně a srozumitelně interpretovat dosažené výsledky a trendy. Každá kapitola je ukončena shrnutím a další perspektivou hodnocených odvětví, resp. oborů.

I když zpráva celkově charakterizuje potravinářství v jeho členité struktuře, tak také připomíná i význam zemědělství, jehož produkce se zpracováním transformuje do finálních potravin, resp. nápojů. Současně potravinářská produkce je závislá na spolupráci i s dalšími zpracovatelskými odvětvími. K nim lze zařadit potravinářské strojírenství, výrobu obalů pro potraviny, další výroby a vstupy průmyslového charakteru i energetiku aj.

Do potravinářského sektoru je zahrnut oddíl Výroba potravinářských výrobků CZ-NACE 10 a Výroba nápojů CZ-NACE 11. U CZ-NACE 10 jsou dále samostatně sledovány a hodnoceny jednotlivé výrobní obory (CZ-NACE 10.1 až 10.9).

K celkové charakteristice sledovaného sektoru náleží i jeho makroekonomická pozice. Výroba potravin, nápojů a tabákových výrobků v ČR se v roce 2020 podílela na HPH v b. c. 2,16 %, což je oproti roku 2019 více o 0,11 p. b. Přitom podíl této výroby na celkové zaměstnanosti NH v roce 2020 činil 2,52 %, což je jen o 0,1 p. b. méně než v roce 2019.

I v roce 2020 byla státní správou, zájmovými svazy a podnikateli prosazována jak potravinová bezpečnost, tak kvalita potravin. Systém kvality potravin nadále používal národní značku KLASA. Označení „Regionální potravina“, se v jednotlivých krajích (vyjma Prahy) zaměřilo především na propagaci jedinečné produkce od malých a středních podniků. K významným značkám se zařadilo i logo Český výrobek – garantováno PK ČR. Dalším opatřením je změna receptur, tzv. reformulace. Jde o takovou změnu, která je z hlediska výživy – zdravotní stránky pro spotřebitele pozitivní. Význam zdravotního hlediska se zvýšil i tím, že v roce 2020 i ČR zasáhla epidemie COVID 19.

Zájem o již třetí desetiletí vydávané publikace o potravinářství v ČR, s nímž se setkáváme, ukazují na význam a strategický charakter zmíněného odvětví. Potraviny v každé době jsou komoditou, která náleží k těm, jež vyžadují, aby byla zajištěna jejich trvalá dostupnost.

POUŽITÉ ZKRATKY

b. c.	běžné ceny	MZe	Ministerstvo zemědělství
CPV	ceny průmyslových výrobců	MZ	Ministerstvo zdravotnictví
CZ-NACE	klasifikace ekonomických činností místo dřívějších OKEČ	NH	Národní hospodářství
CZ-CPA	Statistická klasifikace produkce	p. b.	procentní bod
CZV	ceny zemědělských výrobců	PK ČR	Potravinářská komora ČR
ČR	Česká republika	PRV	Program rozvoje venkova
ČSÚ	Český statistický úřad	SC	spotřebitelské ceny
ČŠS	Český škrobárenský svaz	SVNN	Svaz výrobců nealkoholických nápojů
EK	Evropská komise	SOT	Společná organizace trhu
ES	Evropské společenství	SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
EU	Evropská unie	SZP EU	Společná zemědělská politika EU
HOP	hrubý operační přebytek = účetní přidaná hodnota - osobní náklady	ÚPH	účetní přidaná hodnota
HPH	hrubá přidaná hodnota	VÚPS	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský Praha
ISO	International Standard Organisation – Mezinárodní organizace pro standardizaci	VV a S	vlastní výrobky a služby
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
MSP	malé a střední podniky	ZO	Zahraniční obchod
		ZP	Zpracovatelský průmysl (v systému CZ-NACE označen jako sekce C)

METODIKA

Panorama potravinářského průmyslu za rok 2020, vychází jako v předchozích letech z metodiky MPO a ČSÚ.

Podniky jsou v rámci Panoramy potravinářského průmyslu členěny dle převažující ekonomické činnosti podle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. Kódování CZ-NACE vychází ze standardní klasifikace ekonomických činností Evropské unie NACE:

- první úroveň, sekce, je označena alfabetickým kódem,
- druhá úroveň, oddíly, je označena dvojmístným číselným kódem,
- třetí úroveň, skupiny, je označena trojmístným číselným kódem,
- čtvrtá úroveň, třídy, je označena čtyřmístným číselným kódem.

Zdrojem dat pro charakteristiku potravinářského průmyslu, jeho oddílů a skupin podle CZ-NACE je roční statistický výkaz ČSÚ P5-01. Data ve výkaze P5-01 jsou za všechny velikosti podniků, tj. i za živnostníky. V roce 2015 došlo ke změně v účetnictví a tím také účetních výkazů s platností od roku 2016. Panorama reflektuje tuto změnu. Data za roky 2008 až 2015 byla převedena do účetní metodiky platné od roku 2016. Data ve výkaze P5-01 jsou ve formátu účetních výkazů platných do 31. 12. 2015. Nejprve byla data převedena do formátu platného k 31. 12. 2015 a pak následně do formátu platného od 1. 1. 2016. Zdroj nebo výpočet ukazatelů je uveden v tabulkách 1 až 3.

Tabulka 1

Výkaz zisku a ztráty	Zdroj nebo výpočet
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	Výkaz ČSÚ P5-01
II. Tržby za prodej zboží	Výkaz ČSÚ P5-01
Výkony vč. obchodní marže	Výkaz ČSÚ P5-01
A. Výkonová spotřeba	Výkaz ČSÚ P5-01
A.1. Náklady vynaložené na prodané zboží	Výkaz ČSÚ P5-01
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti	Výkaz ČSÚ P5-01
C. Aktivace	Výkaz ČSÚ P5-01
D. Osobní náklady	Výkaz ČSÚ P5-01
D.1 Mzdové náklady	Výkaz ČSÚ P5-01
D.2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady	Výkaz ČSÚ P5-01
D.2.2 Ostatní osobní náklady	Výkaz ČSÚ P5-01
E. I. I. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku trvalé (Odpisy DM)	Výkaz ČSÚ P5-01
J. Nákladové úroky a podobné náklady	Výkaz ČSÚ P5-01
** VH před zdaněním	VH za účetní období + Daň z příjmů
L. Daň z příjmů	Výkaz ČSÚ P5-01
*** VH za účetní období	Výkaz ČSÚ P5-01

Pramen: MPO

Tabulka 2

Doplňující data	Zdroj nebo výpočet
Přidaná hodnota	Výkaz ČSÚ P5-01
Hrubý operační přebytek	Přidaná hodnota – Osobní náklady
EBIT [v tis. Kč]	VH za účetní období + Daň z příjmů + Nákladové úroky a podobné náklady
Tržby (I.+II.)	Výkaz ČSÚ P5-01
Čistý obrát za účetní období	Výkaz ČSÚ P5-01
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	Výkaz ČSÚ P5-01
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	Výkaz ČSÚ P5-01
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	Výkaz ČSÚ P5-01
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	Výkaz ČSÚ P5-01
Náklady celkem	Výkaz ČSÚ P5-01

Pramen: MPO

Tabulka 3

Ukazatelé	Zdroj nebo výpočet
EBIT/Aktiva	EBIT/Aktiva
Čistý obrat/Aktiva	Čistý obrat/Aktiva
EBIT/Čistý obrat	EBIT/Čistý obrat
VK/Aktiva	Vlastní kapitál/Aktiva
UZ/Aktiva	Úročené zdroje/Aktiva
Úroková míra	Nákladové úroky a podobné náklady/(Úročené zdroje - Vlastní kapitál)
L3	Oběžná aktiva/Krátkodobé závazky
L2	(Dlouhodobé pohledávky + Krátkodobé pohledávky + Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky)/Krátkodobé závazky
L1	Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky/Krátkodobé závazky
HOP/Čistý obrat	Hrubý operační přebytek/Čistý obrat
PH/Čistý obrat	Přidaná hodnota/Čistý obrat
ON/Čistý obrat	Osobní náklady/Čistý obrat
Přidaná hodnota na pracující osobu	Přidaná hodnota/(Průměrný evidenční počet zaměstnanců + Pracující majitelé)*1000
Přidaná hodnota na zaměstnance	Přidaná hodnota/Průměrný evidenční počet zaměstnanců*1000
Průměrná mzda	Mzdy/Průměrný evidenční počet zaměstnanců/12*1 000

Pramen: MPO

Pro cenový vývoj je zdrojem dat indexy cen průmyslových výrobců podle Klasifikace Produkce (CZ-CPA 2015). Rok 2005 je považován za základ, tj. rok 2005 = 100 %.

Data o zahraničním obchodě jsou přebírána z ČSÚ z informací týkajících se zahraničního obchodu se zbožím. Byla zvolena klasifikace produkce CZ-CPA, která odpovídá klasifikaci činností podle CZ-NACE.

CZ-NACE 10 VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ

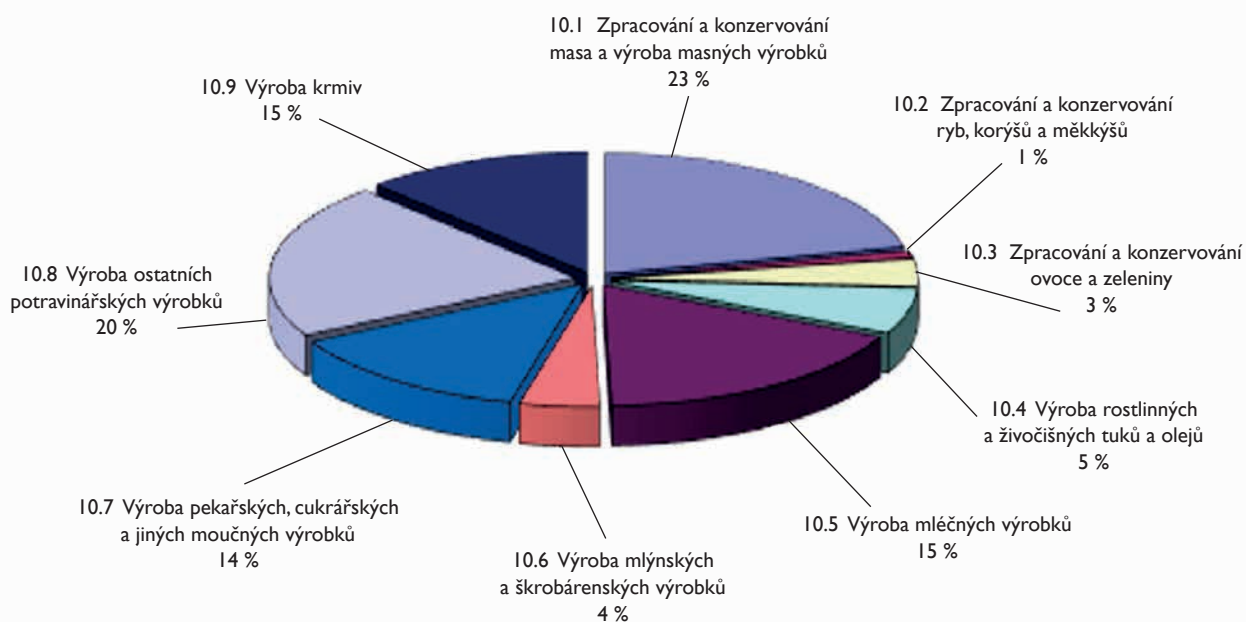
I. Charakteristika oddílu

Členění oddílu CZ-NACE 10 dle jednotlivých skupin:

- **10.1** Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků;
- **10.2** Zpracování a konzervování ryb, koryšů a měkkýšů;
- **10.3** Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny;
- **10.4** Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků;
- **10.5** Výroba mléčných výrobků;
- **10.6** Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků;
- **10.7** Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků;
- **10.8** Výroba ostatních potravinářských výrobků;
- **10.9** Výroba průmyslových krmiv.

Podíly skupin na oddílu CZ-NACE 10 v roce 2020 (podle indikátoru tržeb v %) uvádí graf I.1.

Graf I.1 – Podíly skupin na oddílu CZ-NACE 10 v roce 2020 podle indikátoru tržeb z prodeje VV a S (v %)

Pramen: ČSÚ a MPO, vlastní zpracování (údaje byly zaokrouhleny)

Z grafu I.1 je zřejmé, že jde o členitě odvětví/oddíl. To je dáno rozsahem agrárních komodit, ať už rostlinného, tak živočišného původu, které potravinářský průmysl zpracovává. Jednotlivé obory/skupiny a dále výroby se pak diferencují podle stupně zpracování, aby finální produkce vyhovovala spotřebiteli. Jako tradiční odvětví zpracovatelského průmyslu také kooperuje s průmyslovými odvětvími, jako je potravinářské strojírenství, odvětvími výroby obalů a dalšími výrobami průmyslového charakteru. Do vstupů odvětví se také řadí energie. Největší společnosti odvětví jsou uvedeny v kapitolách charakterizujících jednotlivé obory.

Jakou pozici zaujímají v rámci odvětví jednotlivé obory/skupiny, ukazuje tab. I.1, která uvádí podíly na vybraných ukazatelích v roce 2020.

Tabulka 1.1 – Podíly skupin na oddílu CZ-NACE 10 v roce 2020 (v %, oddíl = 100 %)

Skupina CZ-NACE	Osobní náklady	Přidaná hodnota	Tržby	Výnosy	Vlastní kapitál	Aktiva celkem	Počet zaměstnanců	Počet jednotek
10.1	20,7	20,6	22,8	23,8	16,4	15,6	22,3	20,4
10.2	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	0,5	0,8	0,2
10.3	3,7	3,7	3,2	3,0	3,8	3,5	3,7	1,7
10.4	1,4	1,7	5,2	5,6	1,9	4,2	0,9	0,2
10.5	11,3	11,4	14,8	16,3	12,9	11,4	9,7	2,1
10.6	3,5	3,7	3,9	4,5	3,3	3,6	3,2	2,2
10.7	26,7	22,3	13,6	13,4	20,0	18,8	32,6	45,4
10.8	23,3	25,2	20,4	20,8	23,7	25,50	20,3	23,2
10.9	8,5	10,6	15,3	11,9	17,2	17,0	6,3	4,6

Pramen: ČSÚ, vlastní výpočty

2. Stav oddílu

Rok 2020, ve kterém ČR zasáhla obdobně jako jiné země světová pandemie COVID 19, se potvrdila klíčová role odvětví Výroby potravinářských výrobků. Tou je zajištění potravinové bezpečnosti a zdravotní nezávadnosti. Na těchto atributech se v různé míře podílela celá podnikatelská báze odvětví od drobných firem, často rodinného charakteru až po velké společnosti. Za to jim náleží uznání.

Na počátku krizového období se projevila zvýšená poptávka po trvanlivých potravinách jako je cukr, těstoviny aj., která rozkolísala maloobchodní trh, ale důvěra spotřebitelů, že trh bude funkční i v dalším období vrátila situaci do běžné nákupní praxe. Dodavatelské řetězce potravin – zemědělství a zpracovatelé agrární produkce jí přizpůsobovali poptávce, která se ve větší míře soustředila na potraviny zlepšující zdraví spotřebitelů. K tomu také přispěla Potravinářská komora ČR, která vytvořila Fórum pro reformulace potravin, které se od „standardních“ odlišují tím, že mají sníženou energetickou hodnotu, což je žádoucí a mají i lepší nutriční složení.

Stranou nezůstala ani kvalita potravin jako taková, jejíž systém je koordinován Ministerstvem zemědělství v součinnosti se Státním zemědělským intervenčním fondem. Jde o označení KLASA, které patří potravinám vysoké kvality. Dále je to soutěžní ocenění, z hlediska kvality jedinečných výrobků pod názvem Regionální potravina, které je určováno na geografickém podkladě. Uplatnění na trhu také nacházely biopotraviny, pro které suroviny produkuje ekologické zemědělství. Potraviny i v roce 2020 zůstávaly pod kontrolou dozorových institucí, a to Státní zemědělsko-potravinářské inspekce a Státní veterinární správy v jejíž kompetenci jsou produkty živočišného původu. Výsledky kontrol ukázaly, že nedošlo k žádnému negativnímu zvratu i když stále je co zlepšovat.

V roce 2020 se dále měnily odbytové cesty ve prospěch internetového obchodu s potravinami. Specializované společnosti v ČR, ale i v dalších zemích kde působí, zaznamenaly růst tržeb a investic. Též tento způsob distribuce byl pod státní kontrolou.

To, co producentům potravin komplikovalo situaci byla zejména hygienická pravidla při výrobě, která jsou zejména v některých oborech i běžně poměrně vysoko nastavena. Týkala se i zaměstnanců. Těmito opatřeními se zvyšovala nákladovost produkce, přitom v některých případech zůstaly ceny pod úrovní nákladů.

Získávání zaměstnanců se stávalo dalším klíčovým problémem. To se týká většiny firem, ale potřeba kvalifikovaných zaměstnanců se ukazuje zvláště obtížná u rozsahem větších oborů, jako je masný průmysl či pekárny a cukrárny. Motivace s využitím vyšších mezd zcela nepostačuje, protože v masném průmyslu jde o fyzicky poměrně náročnou práci a v pekárnách o čtyř směnný pracovní provoz. U některých oborů má zaměstnání sezónní charakter.

Ve výrobě potravin, která zahrnuje poměrně velký rozsah firem, probíhá trvale silná konkurence, která je dále vyostřena importem zahraničních potravin, zejména ze zemí EU. Ke zlepšení tržních pravidel by mělo přispět opatření k řešení nekalých obchodních praktik, které se z EU transformuje i na národní úroveň. Legislativní proces stále probíhá. Lépe by měly být chráněny zejména malé a střední podniky. Zvýšenou ochranu mají také potraviny a zemědělské produkty opatřené značkami evropského systému ochrany názvu produktu. Pro spotřebitele jsou zárukou jedinečnosti odrůd či receptur a přísně kontrolovaných výrobních postupů. Jde o Chráněné zeměpisné označení, Chráněné označení původu a Zaručenou tradiční specialitu. Evropská komise vede jejich databázi, v níž jsou produkty z ČR zařazeny. Označeny jsou modrožlutým logem.

Ke zvýšení konkurenceschopnosti domácích producentů také přispívají fondy EU i národní podpory. Jde zejména o nástroje Společné zemědělské politiky (SZP) a další fondy. Vkládané prostředky zejména do robotizace a digitalizace by měly umožnit technologická zlepšení, posílit produktové i technologické inovace i úsporu pracovních sil. K tomu by měla přispět i užší spolupráce s výzkumnými institucemi a výzkumnou složkou.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

Hlavní ekonomické údaje sledovaného odvětví uvádějí tab. 3.1, 3.2, 3.3, a to v letech 2011 až 2020, aby zachytily jeho vývoj v delší časové řadě. Většina údajů má kolísavý charakter, ale některé, zejména nákladového charakteru – náklady celkem, osobní náklady či mzdové, mají rostoucí trend. Na druhé straně rostou i tržby, přidaná hodnota či průměrná mzda, při poklesu zaměstnanců. Při určité variabilitě celkově vzrostl počet ekonomicky aktivních subjektů (počet jednotek), což dokládá určitý zájem o podnikání v hodnoceném odvětví.

Tabulka 3.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	220 591 768	226 255 026	231 747 498	237 911 522	237 119 966	229 956 408	239 736 678	243 864 656	258 613 848	264 811 145
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	67 218 895	71 798 314	64 841 747	61 594 164	61 772 756	58 771 010	59 981 685	58 597 427	60 792 341	63 991 785
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	238 727 963	245 274 299	248 619 174	254 159 477	253 234 805	246 022 616	256 153 423	259 305 788	275 371 190	282 801 244
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	242 547 188	256 348 863	252 387 636	253 313 606	249 376 567	238 761 812	248 910 457	247 108 963	261 194 724	266 935 672
A. I. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	54 082 864	59 092 075	52 902 349	50 358 432	49 522 031	46 955 439	48 879 585	46 952 715	48 267 662	50 960 101
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	-763 491	-1 949 612	-566 560	-373 891	875 290	387 688	-785 032	131 373	-562 605	-1 354 258
C. Aktivace [v tis. Kč]	-4 236 674	-4 363 422	-4 365 718	-4 638 331	-4 739 404	-4 638 324	-4 529 613	-3 927 793	-3 670 058	-3 604 157
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	28 922 676	29 426 480	28 525 168	29 009 606	30 704 994	32 507 695	35 054 992	37 480 233	39 987 782	40 783 311
D.1 Mzdové náklady [v tis. Kč]	20 838 247	21 240 507	20 295 280	20 664 454	21 859 538	23 164 434	25 084 851	26 897 335	28 564 763	29 274 931
D.2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	7 653 458	7 696 422	7 483 422	7 668 176	8 074 795	8 559 119	9 301 879	10 002 525	10 644 773	10 840 680
D.2.2 Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	719 824	664 517	670 386	803 975	975 200	932 023	978 958	1 042 225	1 429 750	1 577 263
E. I. I. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	7 475 249	7 411 675	7 590 627	7 786 229	8 289 460	9 541 757	9 181 323	9 097 915	9 915 512	10 459 966
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	1 089 247	1 071 561	987 904	896 953	833 797	809 440	832 276	1 159 182	1 444 139	1 173 973
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	9 716 046	8 880 744	10 113 166	11 960 393	11 945 010	14 506 921	11 499 807	10 887 244	10 866 936	14 123 339
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	2 175 402	2 045 611	2 071 747	2 172 792	2 116 311	2 581 653	2 350 588	2 130 257	2 263 768	2 749 390
***VH za účetní období [v tis. Kč]	7 540 645	6 835 134	8 041 419	9 787 600	9 828 698	11 925 268	9 149 219	8 756 987	8 603 168	11 373 949

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 3.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	50 263 640	48 017 511	49 133 886	51 204 304	53 380 269	54 216 242	56 122 551	59 149 540	62 444 128	66 825 673
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	21 340 964	18 591 031	20 608 718	22 194 698	22 675 274	21 708 547	21 067 559	21 669 308	22 456 346	26 042 361
EBIT [v tis. Kč]	10 805 293	9 952 306	11 101 070	12 857 346	12 778 807	15 316 362	12 332 083	12 046 425	12 311 075	15 297 311
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	287 810 663	298 053 340	296 589 245	299 505 687	298 892 722	288 727 418	299 718 363	302 462 083	319 406 188	328 802 930
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	301 014 647	312 639 247	312 260 045	311 318 507	310 736 027	303 626 341	313 486 714	316 027 960	334 145 085	345 450 438
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	90 662	89 672	87 169	86 245	88 610	88 641	88 555	86 830	85 020	84 676
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	6 155	6 740	6 753	6 891	7 268	7 574	8 087	8 342	8 538	8 753
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	7 117	7 305	7 166	7 313	7 436	7 628	8 087	8 463	8 773	9 020
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	9 584 899	9 745 719	10 760 041	11 726 259	13 512 739	14 132 485	15 259 434	14 541 824	16 133 696	16 377 846
Náklady celkem [v tis. Kč]	293 473 932	305 804 076	304 218 567	301 530 399	300 906 952	291 701 061	304 337 479	307 270 958	325 541 905	334 076 477

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 3.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	6,57 %	5,66 %	6,30 %	6,96 %	6,92 %	7,95 %	6,19 %	5,72 %	5,73 %	6,85 %
Čistý obrat/Aktiva	1,83	1,78	1,77	1,68	1,68	1,58	1,57	1,50	1,56	1,55
EBIT/Čistý obrat	3,59 %	3,18 %	3,56 %	4,13 %	4,11 %	5,04 %	3,93 %	3,81 %	3,68 %	4,43 %
VK/Aktiva	44,52 %	45,2 %	48,44 %	50,29 %	50,34 %	50,23 %	49,92 %	50,89 %	50,89 %	52,16 %
UZ/Aktiva	60,61 %	61,40 %	63,29 %	63,54 %	63,49 %	61,41 %	61,86 %	63,23 %	63,01 %	63,59 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	4,12 %	3,78 %	3,78 %	3,66 %	3,43 %	3,76 %	3,0 %	4,46 %	5,55 %	4,60 %
L3 (Běžná likvidita)	1,15	1,21	1,28	1,36	1,29	1,26	1,27	1,31	1,29	1,39
L2 (Pohotová likvidita)	0,81	0,83	0,89	0,94	0,86	0,85	0,86	0,87	0,86	0,93
L1 (Okamžitá likvidita)	0,13	0,12	0,16	0,17	0,19	0,18	0,19	0,21	0,22	0,26
HOP/Čistý obrat	7,09 %	5,95 %	6,60 %	7,13 %	7,30 %	7,15 %	6,72 %	6,86 %	6,72 %	7,54 %
PH/Čistý obrat	16,70 %	15,36 %	15,73 %	16,45 %	17,18 %	17,86 %	17,90 %	18,72 %	18,69 %	19,34 %
ON/Čistý obrat	9,61 %	9,41 %	9,14 %	9,32 %	9,88 %	10,71 %	11,18 %	11,8 6	11,97 %	11,81 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	519 15 9	498 045	523 137	549 777	556 752	563 490	580 725	621 498	667 435	715 250
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	554 40 7	535 481	563 663	593 706	602 420	611 637	633 757	681 207	734 465	789 190
Průměrná mzda [v Kč]	19 15 4	19 739	19 402	19 967	20 558	21 777	23 606	25 814	27 998	28 811

Pramen: ČSÚ, MPO

4. Cenový vývoj

Cenové indexy výrobců potravin v hodnocených letech jsou patrné z tabulky 4.1. Tyto ceny zvedají především nákladové faktory. Z oborového pohledu je výrazně zvyšují výrobci průmyslových krmiv.

Tabulka 4.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Potravinářské výrobky, vč. souvisejících služeb a prací	10	111,5 %	115,3 %	119,3 %	118,5 %	114,1 %	111,2 %	114,6 %	113,6 %	117,9 %	119,7 %

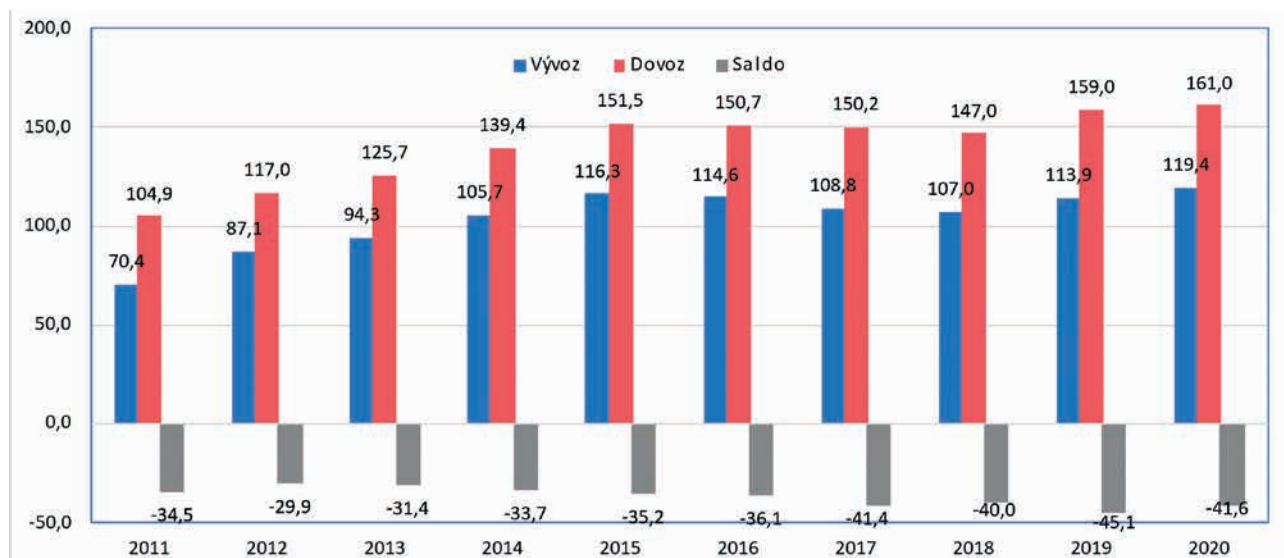
Pramen: ČSÚ

5. Zahraniční obchod

5.1 Vývoj zahraničního obchodu

Z grafu 5.1 je zřejmé, že v delší časové řadě stále dovoz potravin převyšuje jejich vývoz, což dokládá záporné saldo. Tato záporná bilance se týká většiny potravinářských oborů.

Graf 5.1 – Vývoz, dovoz a saldo zahraničního obchodu s produkty dle CZ-CPA 10 (v mld. Kč)

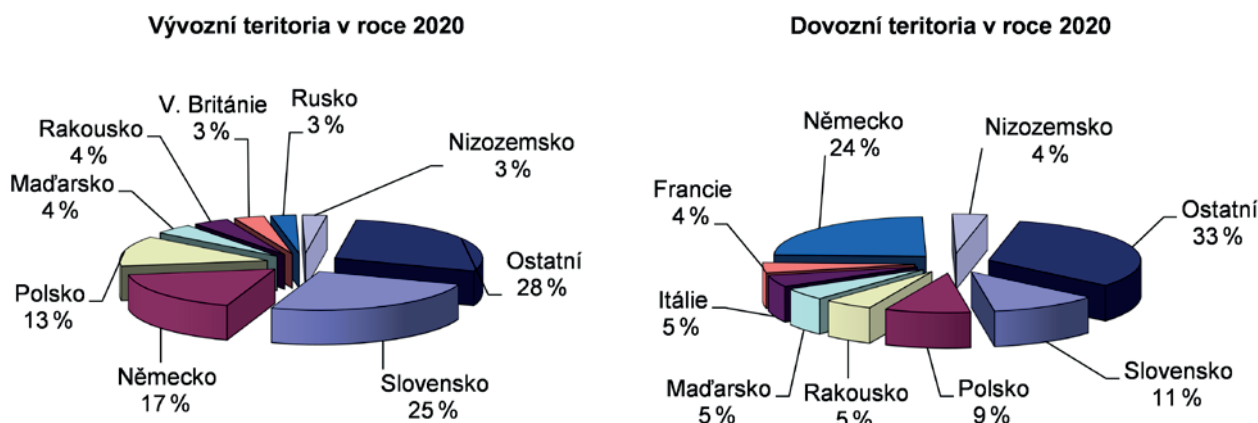

Pramen: data ČSÚ, vlastní zpracování

5.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

Teritoriální rozmístění zahraničního obchodu s potravinami ukazuje graf 5.2, a to jak vývoz, tak dovoz, který byl realizován v roce 2020. Téměř jedna čtvrtina vývozu směřovala do sousedního Slovenska. Naopak necelá čtvrtina z objemu importu byla dovezena z Německa.

Graf 5.2 – Teritoriální struktura zahraničního obchodu potravinami

Pramen: ČSÚ, vlastní zpracování

6. Shrnutí a perspektivy oddílu

Pro charakteristiku odvětví Výroby potravinářských výrobků je příznačná členitost, a to nejen oborová, ale především široký sortiment produkce nabízený spotřebitelům. Podnikatelsky aktivní výrobci budou i nadále inovovat stávající sortiment potravin. Motorem pro tyto aktivity je konkurence at' vnitřní, tak zahraniční. Postupně by se měla zvyšovat i potravinová soběstačnost, a to bez ohledu na obtížnost podmínek spojených s COVIDEM 19, válečným konfliktem na Ukrajině či energetickou krizí.

Tyto a další faktory budou ovlivňovat i další ekonomický vývoj. Část potravinářských podniků ukončila činnost a rozhodující část hledá úsporná opatření, aby přežila. Jedním z nástrojů, v němž hledají řešení je zvyšování cen, které nastává v celém potravinovém řetězci. Pozitivní je, že při růstu přidané hodnoty v minulých letech a poklesu počtu zaměstnanců rostla produktivita práce v odvětví. Tím dochází ke snižování rozdílu u tohoto indikátoru v porovnání s vyspělými zeměmi EU.

Pokud jde o podmínky na trhu, pak novela zákona o tržní síle by měla přinést možnost lepších postihů nekalých obchodních praktik. Lze předpokládat, že s podporou státní správy a EU bude pokračovat modernizace technologického vybavení. Na druhé straně se v příštích letech zpřísní již dnes poměrně „tvrdá“ hygienická opatření ve výrobních oborech.

Dále bude pokračovat i diferenciací spotřebitelů, kteří mění stravovací zvyklosti. Vedle vegetariánů a veganů se spotřebitelé budou více odlišovat podle kupní síly a tomu se bude přizpůsobovat sortiment svou kvalitou a cenou od delikates až po standardní produkci.

Predikovat konkrétní data ve stále se měnících makroekonomických podmínkách s vysokou inflací ztrácí smysl. Je vysoce pravděpodobné, že hodnocené odvětví bude plnit strategické záměry MZE a usilovat o trvalou udržitelnost.

CZ-NACE 10.1 ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ MASA A VÝROBA MASNÝCH VÝROBKŮ

1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Obor CZ-NACE 10.1 – Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků zahrnuje následující výrobové třídy:

- **10.11** – Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího;
- **10.12** – Zpracování a konzervování drůbežího masa;
- **10.13** – Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežího masa

Obor se zabývá zpracováním a konzervováním masa velkých i drobných hospodářských zvířat a zahrnuje výrobu čerstvého, chlazeného a mraženého masa (v jateční a výsekové úpravě) a výrobu masných výrobků. Patří k nosným výrobním oborům výroby potravinářských výrobků. Největší objem porážek skotu v roce 2020 byl vykázán u těchto jatečných provozů: Maso uzeniny Polička a. s. a Kostecké uzeniny a. s. Z hlediska objemu porážek prasat pak Kostecké uzeniny a. s. a Jatky Bučovice s. r. o. Největší zpracovatelé drůbežího masa v ČR jsou Vodňanská drůbež a. s. a Drůbežářský závod Klatovy a. s.

Obor výroby, zpracování a konzervování masa a masných výrobků si dlouhodobě udržuje první příčku v podílu na tržbách v rámci výroby potravinářských výrobků. V případě zaměstnanosti zaujímá z dlouhodobého pohledu druhou pozici. Pokud jde o přidanou hodnotu, ta dlouhodobě zaujímá třetí místo. V roce 2020 se obor podílel na CZ-NACE 10 tržbami za prodej VV a S v b. c. 22,0 % (meziroční pokles o 2,1 %), na přidané hodnotě CZ-NACE 10 celkem 20,6 % (meziroční nárůst o 2,0 %), a na počtu zaměstnanců 22,3 % (meziroční pokles o 0,4 %).

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Tržby oboru od roku 2014 meziročně rostou. Přidaná hodnota po mírném poklesu v roce 2019 v roce 2020 vzrostla. Průměrná mzda od roku 2014 meziročně rostla. Produkční síla (EBIT/Aktiva) oboru, jež patří k indikátorům, charakterizujícím jeho ekonomickou bonitu vykazala v roce 2020 nejvyšší hodnotu (meziroční nárůst o 4,3 p. b.) Meziroční růst v roce 2020 zaznamenala i přidaná hodnota na zaměstnance. Hlavní ekonomické ukazatele uvádí tabulka 2. 1, zachycující vývoj základních položek výkazu zisku a ztrát v letech 2011–2020. Tabulka 2.2 uvádí další doplňující údaje a tabulka 2.3 vybrané ukazatele finanční analýzy.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I.Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	51 206 408	52 780 250	52 596 072	53 001 277	53 936 117	55 249 852	58 053 040	58 490 723	61 253 156	63 105 575
II.Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	10 398 761	11 557 408	10 588 056	10 415 853	11 193 692	10 899 619	11 830 257	10 280 521	10 696 312	9 046 575
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	55 302 704	57 178 277	56 712 113	57 192 225	58 586 320	59 930 580	62 622 661	62 505 594	65 784 478	67 345 791
A.Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	55 162 701	58 693 530	56 723 863	56 140 930	57 110 502	58 691 241	61 444 328	58 296 649	62 184 098	60 371 827
A.1. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	8 398 957	9 527 853	8 545 744	8 340 363	9 071 793	8 997 246	9 674 266	8 164 928	8 277 363	6 780 061
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	97 606	-13 376	98 289	185 869	-38 172	-217 913	106 139	-7 749	-176 813	35 779
C. Aktivace [v tis. Kč]	-2 194 097	-2 355 094	-2 172 017	-2 301 326	-2 490 132	-2 560 441	-2 519 768	-1 891 529	-1 935 560	-2 009 481
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	6 125 341	6 207 036	6 153 890	6 200 597	6 858 649	7 379 051	7 746 596	7 932 381	8 269 960	8 444 756
D.1 Mzdové náklady [v tis. Kč]	4 414 025	4 625 872	4 472 203	4 496 243	4 909 328	5 287 510	5 546 527	5 754 635	5 983 900	6 106 565
D.2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	1 617 419	1 685 178	1 671 976	1 675 058	1 785 992	1 932 426	2 054 214	2 149 129	2 270 767	2 293 357
D.2.2 Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	124 252	128 871	112 615	143 990	137 658	153 176	184 989	199 260	268 589	262 109
E.1.1. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	1 381 859	1 390 062	1 488 921	1 382 725	1 511 061	1 481 393	1 587 154	1 704 980	1 653 259	1 742 012
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	220 571	220 619	197 368	172 807	140 058	94 218	91 142	149 517	147 255	116 243
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	44 313	371 961	546 170	1 262 395	1 726 863	1 470 724	1 167 374	2 653 809	1 843 806	3 447 876
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	136 685	88 862	117 167	263 266	247 392	232 761	307 948	370 243	354 674	574 100
***VH za účetní období [v tis. Kč]	-92 372	283 099	429 003	999 129	1 479 471	1 237 963	859 426	2 283 567	1 489 132	2 873 776

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	8 538 960	8 012 599	8 533 993	9 391 658	10 547 611	10 236 584	10 852 599	12 373 872	11 877 744	13 754 025
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	2 413 619	1 805 563	2 380 104	3 191 061	3 688 962	2 857 534	3 106 003	4 441 491	3 607 783	5 309 269
EBIT [v tis. Kč]	264 885	592 580	743 538	1 435 202	1 866 921	1 564 943	1 258 516	2 803 327	1 991 061	3 564 119
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	61 605 169	64 337 659	63 184 129	63 417 130	65 129 809	66 149 471	69 883 297	68 771 244	71 949 469	72 152 151
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	63 892 955	67 460 363	66 102 721	66 091 049	67 932 900	68 909 474	72 864 717	71 469 643	74 454 583	74 796 761
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	21 806	21 639	21 283	20 531	21 732	21 613	21 717	20 016	19 174	18 901
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácností	1 594	1 777	1 783	1 908	1 993	2 078	2 228	2 329	2 176	2 002
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	1 691	1 718	1 709	1 799	1 816	1 890	2 010	2 082	1 959	1 836
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	1 997 863	1 508 190	2 462 674	1 654 850	2 405 313	2 452 620	2 637 702	2 835 622	2 690 924	3 643 116
Náklady celkem [v tis. Kč]	63 985 314	67 177 261	65 673 704	65 091 474	66 453 101	67 671 496	72 005 296	69 186 079	72 965 448	71 922 972

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	0,89 %	1,91 %	2,48 %	4,89 %	5,99 %	4,77 %	3,92 %	8,49 %	5,90 %	10,22 %
Čistý obrat/Aktiva	2,14	2,18	2,21	2,25	2,18	2,10	2,27	2,16	2,20	2,14
EBIT/Čistý obrat	0,41 %	0,88 %	1,12 %	2,17 %	2,75 %	2,27 %	1,73 %	3,92 %	2,67 %	4,77 %
VK/Aktiva	36,77 %	36,67 %	39,26 %	43,19 %	50,14 %	49,66 %	46,83 %	53,41 %	53,87 %	54,92 %
UZ/Aktiva	57,39 %	58,70 %	59,91 %	60,95 %	65,04 %	60,70 %	58,11 %	62,38 %	61,45 %	62,65 %
Úroková míra (z VZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	3,58 %	3,23 %	3,19 %	3,32 %	3,02 %	2,60 %	2,51 %	5,05 %	5,76 %	4,31 %
L3 (Běžná likvidita)	0,87	0,92	0,87	0,97	1,03	1,08	1,06	1,19	1,19	1,25
L2 (Pohotová likvidita)	0,66	0,70	0,65	0,74	0,76	0,78	0,79	0,91	0,90	0,98
L1 (Okamžitá likvidita)	0,10	0,09	0,11	0,14	0,19	0,20	0,20	0,28	0,29	0,36
HOP/Čistý obrat	3,78 %	2,68 %	3,60 %	4,83 %	5,43 %	4,15 %	4,26 %	6,21 %	4,85 %	7,10 %
PH/Čistý obrat	13,36 %	11,88 %	12,91 %	14,21 %	15,53 %	14,86 %	14,89 %	17,31 %	15,95 %	18,39 %
ON/Čistý obrat	9,59 %	9,20 %	9,31 %	9,38 %	10,10 %	10,71 %	10,63 %	11,10 %	11,11 %	11,29 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	364 912	342 172	369 978	418 541	444 576	432 075	453 242	553 771	556 347	657 977
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	391 589	370 277	400 981	457 442	485 347	473 621	499 738	618 197	619 486	727 682
Průměrná mzda [v Kč]	16 869	17 814	17 511	18 250	18 825	20 387	21 284	23 958	26 008	26 923

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Cenový vývoj, vyjádřený indexy cen průmyslových výrobců zpracovaného, konzervovaného masa a masných výrobků (tabulka 3.1) ukazuje, že v roce 2020 došlo k meziročnímu nárůstu o 12,1 p. b., oproti poměřovanému roku 2005.

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Konzerv. maso a masné výrobky	10.1	96,1 %	101,5 %	104,9 %	106,1 %	102,8 %	100,7 %	104,2 %	101,4 %	108,4 %	112,1 %

Pramen: ČSÚ

Hovězí maso

CZV jatečného skotu, které byly v prvních třech měsících roku 2020 poměrně vyrovnané, v dubnu a květnu výrazně oslabily, jako reakce na opatření vlády spojená s koronavirovou pandemií. Od června až do konce roku pak již byly poměrně stabilizované, ale setrvaly na nízké úrovni.

Mírněji reagovala na změnu poptávky cena průmyslových výrobců výsekového hovězího masa, která se v meziročním porovnání snížila jen o 0,5 % na 118,91 Kč/kg. V rámci jednotlivých druhů výsekového masa klesly ceny u předních a zadních čtvrtí (o 5,4 %, resp. o 9,4 %) a z kvalitnějších částí, které jsou obvykle konzumovány v restauracích, se významně snížila CPV svičkové (o 17,4 %). Spotřebitelská cena hovězího masa v porovnání s rokem 2019 mírně stoupla (index 102,7), neboť poptávka konzumentů se vlivem uzavření provozů veřejného stravování více soustředila na maloobchodní prodej.

Vepřové maso

CZV jatečných prasat v tuzemsku reagovala na vývoj vysoké nabídky na evropském trhu a od dubna do konce roku meziměsíčně stále klesala. Průměrná CZV jatečných prasat tř. SEU se meziročně snížila o 5,9 % (tj. o 1,94 Kč) na 30,73 Kč/kg ž. hm. Cena jatečných prasat celkem se snížila o 5,0 % na 30,31 Kč/kg ž. hm. Naproti tomu ceny průmyslových výrobců vepřového výsekového masa na vývoj CZV jatečných prasat téměř nereagovaly, meziročně se prakticky nezměnily (64,51 Kč/kg). Spotřebitelské ceny vepřového masa naopak meziročně ještě vzrostly (index 108,6) a reagovaly tak na poptávku maloobchodu.

Drůbeží maso

CZV brojlerů se meziročně snížila o 2,0 % na 22,72 Kč/kg (ČSÚ).

4. Shrnutí a perspektivy oboru

Hovězí maso

Masný zpracovatelský průmysl vyrobil v roce 2020 celkem 72,5 tis. t j. hm. hovězího a telecího masa a ve srovnání s předchozím rokem se tento objem téměř nezměnil (pokles o 0,5 %). Celková bilanční spotřeba hovězího a telecího masa v ČR se proti roku 2019 snížila o 3,6 % na 72,0 tis. t j. hm. Rovněž průměrná spotřeba hovězího a telecího masa na obyvatele za rok se meziročně snížila o 2,2 % na odhadovaných 9,0 kg/rok. Míra soběstačnosti se v komoditě hovězí a telecí maso meziročně zlepšila o 2,3 p. b. a dosáhla 123,8 %, neboť spotřeba masa klesla výrazněji než jeho výroba.

Vepřové maso

Český masný zpracovatelský průmysl vyrobil celkem 211,4 tis. t j. hm. vepřového masa (včetně dovezených jatečných prasat), což představovalo meziročně mírný nárůst o 0,9 %.

Celková spotřeba se v ČR v meziročním porovnání téměř nezměnila a dosáhla 438,8 tis. t j. hm. ČR není ve výrobě vepřového masa dlouhodobě soběstačná. V roce 2020 došlo k velmi mírnému meziročnímu nárůstu míry soběstačnosti na 51,5 %, neboť výroba rostla rychleji než spotřeba. V roce 2020 se spotřeba vepřového masa na obyvatele podle odhadu ÚZEI mírně snížila o 0,7 % na 42,7 kg/obyv./rok.

Drůbež

Spotřeba v ČR v roce 2020 meziročně vzrostla na 280,3 tis. t a míra soběstačnosti se meziročně snížila o 1,0 p. b. na 71,3 %.

I v příštích letech bude nutné se orientovat především na intenzivnější propagaci a zviditelňování kvalitních českých potravin a výrobků z masa vyrobených a využívat zájem spotřebitelů o kvalitní produkty.

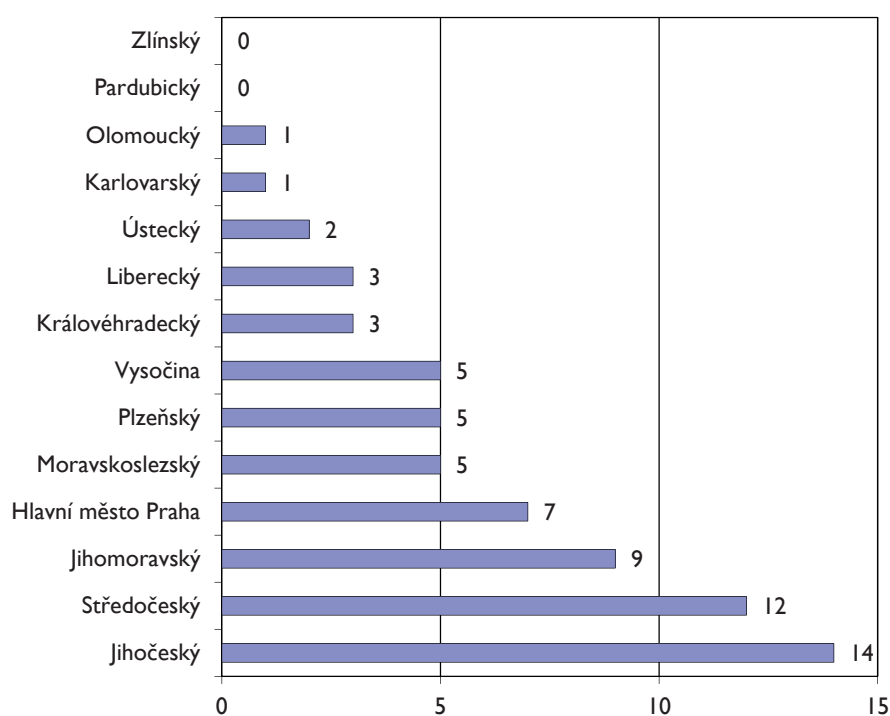
CZ-NACE 10.2 ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ RYB, KORÝŠŮ A MĚKKÝŠŮ

I. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V ČR produkce tržních ryb v roce 2020 meziročně poklesla o 585 t na 20,4 tis. t., což je nejnižší hodnota za posledních 5 let. Dominantní v celkové tržní produkci ryb je kapr u produkce tržního kapra byl zaznamenán v roce 2020 meziroční propad o 575 t. Na vlastní rybářskou produkci navazuje zpracování ryb s provozy, které jsou vybaveny na vysoké úrovni a plně vyhovují požadavkům EU. Přesto zpracovávají pouze malou část celkové domácí tržní produkce sladkovodních ryb v roce 2020 to bylo 12,5 % (meziroční nárůst o 0,5 p. b.).

V ČR bylo na základě údajů SVS ČR k 31. 12. 2020 evidováno 67 schválených a registrovaných provozů (graf I.1) pro obchodování s EU (meziroční nárůst o 1 provoz). Tyto údaje však zahrnují všechny provozy tzn. zpracovávající jak sladkovodní, tak mořské ryby, přesto nemusí být zařazeny do CZ-NACE 10.2. Jde např. o výroby zpracovávající malé množství ryb např. rybářství, kde hlavní činností je chov ryb apod.

Graf I.1 – Počet provozů evidovaných jako schválené a registrované pro obchodování s EU v jednotlivých krajích k 31. 12. 2020

Pramen: SVS

Podíl CZ-NACE 10.2 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 0,8 % (shodně jako v roce 2019). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru se meziročně zvýšil, a v roce 2020 činil podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví 0,8 % (meziroční pokles o 0,1 %). Podíl na přidané hodnotě v roce 2020 meziročně narostl o 0,1 % a činil 0,9 %.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Tržby za prodej VV a S od roku 2013 meziročně rostou. Ukazatel Přidaná hodnota v roce 2020 meziroční vzrostl, a to na nejvyšší hodnotu od roku 2011. Což je pro obor pozitivní. Produkční síla (EBIT/Aktiva) oboru, jež patří k indikátorům, charakterizujícím jeho ekonomickou bonitu se vyznačuje kolísavým vývojem, v roce 2020 zaznamenal tento indikátor meziroční nárůst na nejvyšší hodnotu od roku 2011, nejnižší hodnota je v rámci sledovaného období vykazována v roce 2011. Hlavní ekonomické ukazatele uvádí tabulka 2. 1, zachycující vývoj základních položek výkazu zisku a ztrát v letech 2011–2020. Tabulka 2.2 uvádí další doplňující údaje a tabulka 2.3 vybrané ukazatele finanční analýzy.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	1 881 848	1 769 086	1 814 439	1 936 818	1 945 304	1 961 053	2 018 153	2 030 049	2 211 371	2 431 843
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	357 111	341 904	356 858	346 744	365 437	358 626	317 139	331 803	262 196	210 533
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	1 929 052	1 821 157	1 863 174	1 968 038	2 008 070	2 025 291	2 068 303	2 091 778	2 293 394	2 478 572
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	1 890 471	1 764 745	1 803 332	1 895 503	1 912 189	1 945 824	1 869 435	1 879 533	2 031 197	2 088 355
A.1. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	313 097	295 003	322 463	300 666	310 976	299 460	265 307	277 057	220 890	179 282
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	-3 187	-3 808	-14 339	16 206	-7 103	-2 752	1 707	-6 921	-39 492	-15 468
C. Aktivace [v tis. Kč]	-4	-1 363	0	-1 347	-1 202	-2 319	-25	-63	-1 225	-10
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	263 659	246 411	230 270	244 128	256 202	267 399	296 450	317 593	335 844	383 803
D.1 Mzdové náklady [v tis. Kč]	194 659	180 272	169 736	179 110	185 217	195 786	218 159	230 394	243 109	282 046
D.2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	64 164	61 346	61 390	64 240	68 447	72 274	80 793	82 362	90 050	104 174
D.2.2 Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	2 524	4 952	1 989	3 243	3 810	3 120	3 086	5 201	6 469	9 252
E.1.1. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	61 297	58 214	62 269	66 115	65 750	65 376	73 232	84 634	76 037	74 078
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	12 757	11 339	10 542	6 289	5 547	4 683	3 526	5 503	5 691	7 106
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	-43 168	13 559	12 771	67 605	70 697	60 281	89 750	86 714	43 843	120 843
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	368	3 883	9 157	8 445	13 965	12 853	16 614	19 577	15 422	19 542
***VH za účetní období [v tis. Kč]	-43 536	9 676	3 615	59 160	56 732	47 428	73 136	67 137	28 422	101 301

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	351 678	351 415	382 304	373 200	406 856	378 926	464 175	489 302	483 087	569 499
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	88 019	105 004	152 034	129 072	150 654	111 527	167 725	171 709	147 243	185 696
EBIT [v tis. Kč]	-30 411	24 898	23 313	73 895	76 244	64 963	93 276	92 217	49 535	127 949
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	2 238 958	2 110 989	2 171 297	2 283 563	2 310 740	2 319 679	2 335 292	2 361 852	2 473 567	2 642 376
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	2 313 618	2 154 791	2 228 674	2 370 118	2 356 755	2 418 675	2 391 250	2 405 036	2 534 415	2 753 601
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	819	703	673	710	742	742	757	725	723	754
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	11	15	14	12	15	15	15	14	14	15
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	21	24	22	20	20	20	21	20	19	20
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	76 981	70 303	79 085	78 638	61 349	94 566	206 902	48 646	74 424	46 099
Náklady celkem [v tis. Kč]	2 357 154	2 145 115	2 225 056	2 310 955	2 300 024	2 371 246	2 318 114	2 337 899	2 505 993	2 652 298

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	-1,70 %	1,43 %	1,37 %	4,66 %	4,41 %	3,96 %	5,17 %	5,30 %	2,94 %	7,44 %
Čistý obrat/Aktiva	1,29	1,24	1,31	1,49	1,36	1,48	1,33	1,38	1,51	1,60
EBIT/Čistý obrat	-1,31 %	1,16 %	1,05 %	3,12 %	3,24 %	2,69 %	3,90 %	3,83 %	1,95 %	4,65 %
VK/Aktiva	36,80 %	34,82 %	44,60 %	53,22 %	54,48 %	57,47 %	57,48 %	58,89 %	55,03 %	56,73 %
UZ/Aktiva	47,51 %	45,04 %	53,45 %	60,72 %	65,14 %	66,43 %	69,83 %	67,95 %	67,11 %	63,82 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	6,65 %	6,38 %	7,00 %	5,29 %	3,01 %	3,19 %	1,58 %	3,49 %	2,80 %	5,82 %
L3 (Běžná likvidita)	1,12	1,02	1,17	1,23	1,50	1,12	1,17	1,36	1,30	1,48
L2 (Pohotová likvidita)	0,73	0,64	0,74	0,77	0,88	0,72	0,81	0,91	0,90	1,06
L1 (Okamžitá likvidita)	0,13	0,11	0,14	0,18	0,33	0,17	0,27	0,25	0,31	0,32
HOP/Čistý obrat	3,80 %	4,87 %	6,82 %	5,45 %	6,39 %	4,61 %	7,01 %	7,14 %	5,81 %	6,74 %
PH/Čistý obrat	15,20 %	16,31 %	17,15 %	15,75 %	17,26 %	15,67 %	19,41 %	20,34 %	19,06 %	20,68 %
ON/Čistý obrat	11,40 %	11,44 %	10,33 %	10,30 %	10,87 %	11,06 %	12,40 %	13,21 %	13,25 %	13,94 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	423 406	489 020	556 943	516 678	537 198	500 731	601 540	661 701	655 684	740 775
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	429 316	499 533	568 256	525 746	548 118	510 947	613 409	674 474	668 104	755 281
Průměrná mzda [v Kč]	19 803	21 355	21 025	21 027	20 794	22 000	24 025	26 465	28 018	31 171

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Shrnutí a perspektivy oboru

V ČR spotřeba ryb podle ČSÚ, zahrnující sladkovodní i mořské ryby v roce 2020 meziročně klesla o 5 % na 5,7 kg/obyv./rok, z toho sladkovodní ryby se na ní podílely pouze čtvrtinou.

Nejvýznamnější chovanou rybou byl v roce 2020 kapr s podílem 85,1 % (meziroční pokles o 0,4 %). Býložravé ryby (amur, tolstolobík) s podílem 4,9 % (meziroční pokles o 0,3 %). Lososovité ryby (pstruh duhový, siven) s podílem 4,5 % a dravé ryby s podílem 1,2 %.

Hlavní prioritou jak ve zpracování, tak v chovu ryb je udržet a zlepšovat pozici v odbytu sladkovodních ryb chovaných v ČR na domácím i zahraničním trhu.

CZ-NACE 10.3 ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ OVOCE A ZELENINY

I. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V systému CZ-NACE obor 10.3 – Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny zahrnuje následující výrobní třídy/podtřídy:

- **10.31** – Zpracování a konzervování brambor;
- **10.32** – Výroba ovocných a zeleninových šťáv,
- **10.33** – Ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny.

Podobor 10.31 vyrábí zejména bramborové polotovary, jako jsou např. kaše, vločky, hranolky, krokety, knedlíky v prášku, loupané předvařené i nepředvařené brambory, chipsy a bramborové mouky.

U podoboru 10.32, kromě šťáv, jde i o výrobu koncentrátů z čerstvého ovoce a zeleniny. U podoboru 10.33 pak o ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny a dále je to výroba džemů a ovocných pomazánek a náplní, salátů a jiných produktů převážně z ovoce a zeleniny. Jde např. o hotové pokrmy, které nacházejí uplatnění u značné části spotřebitelů.

Podíly oboru u základních indikátorů na odvětví CZ-NACE 10, pak s výjimkou počtu jednotek, který činil v roce 2020 (obdobně jako v roce 2019, kdy činil jen 1,6 %), v následném roce představoval 1,7 %, se podíly ostatních ukazatelů pohybují v intervalu od 3,0 %, což jsou výkony, do 3,8 % u vlastního kapitálu. Dále je to 3,7 % u osobních nákladů, přidané hodnoty a počtu zaměstnanců. Podle uvedených podílů patří obor k těm výrobám, které nemají výraznou pozici v oborové struktuře. Jde o sezónní obor, závislý především na sklizni surovin a na energetice, zejména mrazírny.

K významným firmám oboru náleží např. AVIKO ČR, s. r. o., BESKYD FRYČOVICE, a. s., FARM FRITES CZ, s. r. o., Petr HOBŽA – Snack, INTERSNACK a. s., CHOUSTNÍK, Amylon, a. s. aj.

Ze statistického zjišťování¹ z roku 2021 vyplynulo, že v roce 2020 činil celkový nákup ovoce pro zpracování 52 806 tun, což je meziročně výše cca o 17 %. Nákup čerstvého ovoce z tuzemska oproti předchozího roku vzrostl o 29 % a dosáhl 29 421 tun. Na zvýšení nákupu se nejvíce podílela průmyslová jablka, která představují z čerstvého ovoce pro zpracování nejvyšší podíl (cca 90 %). Nákup průmyslových jablek z tuzemska se meziročně zvýšil o 68 %. Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí se meziročně téměř nezměnil a činil 6 729 tun. Nákup upraveného ovoce pro zpracování z tuzemska byl meziročně vyšší o 12 %. Pro výrobu ovocných výrobků bylo v roce 2020 nakoupeno ze zahraničí 15 074 tun mrazeného, sušeného a jinak upraveného ovoce, ovocných protlaků a koncentrátů, což bylo o 6 % více než v roce předchozím. Drobné ovoce jako jsou jahody, angrešt, borůvky, brusinky, maliny, ostružiny a šípky byly nakupovány zejména ze zahraničí a již upravené.

Podle výsledků statistického šetření činila v roce 2020 celková výroba ovocných výrobků včetně výrobků se sníženým obsahem cukru 72 294 tun, tzn. meziročně méně o cca 7 %. Největší podíl z celkové výroby výrobků z ovoce tvořila obdobně jako v předchozích letech výroba ovocných šťáv (údaj nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti). Výroba jednotlivých druhů šťáv se oproti roku 2019 snížila, pouze výroba šťávy pomerančové byla o 4 % vyšší. Nejvíce ze šťáv se v roce 2020 vyrobilo šťávy jablečné (12 037 tun), což však bylo o 5 % méně než v roce předchozím. Také výroba dětské a kojenecké ovocné výživy se oproti roku 2019 snížila (přesný údaj nelze z důvodu ochrany důvěrnosti údajů zveřejnit). V porovnání s rokem 2019 vzrostla v roce 2020 výroba kompotů o 9 %. Ve výrobě džemů a marmelád, která tvořila v roce 2020 podíl 22 % z celkové výroby, bylo zaznamenáno meziroční zvýšení o 38 %.

Na základě stejných dat dosáhl nákup veškeré zeleniny pro zpracování v roce 2020 objemu 90 485 tun, tzn., že byl cca nižší o 7 % než v roce 2020. Nákup čerstvé zeleniny pro výrobu zeleninových výrobků z tuzemska v porovnání s rokem 2019 vzrostl o 14 % na 52 170 tun. Nákup zeleniny ze zahraničí naopak meziročně výrazně poklesl, a to o 20 % na 26 313 tun. Největší podíl z nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska tvořil v roce 2019 podobně jako v předchozích letech nákup bílého zelí (28 %) a nákup okurek nakládaček (16 %). Z nákupu čerstvé zeleniny ze zahraničí tvořil největší podíl nákup okurek nakládaček (29 %). V porovnání s rokem 2019 byl nižší o 36 %. Pro výrobu zeleninových výrobků bylo v roce 2020 z tuzemska nakoupeno 3 209 tun upravené zeleniny, což bylo téměř stejně jako v roce předchozím. Ze zahraničí bylo pro zpracování nakoupeno 8 794 tun upravené zeleniny, zeleninových protlaků a koncentrátů, což bylo o 42 % méně než v roce 2019. Největší podíl v nákupu upravené zeleniny ze zahraničí tvořil stejně jako v předchozích letech nákup rajčat (14 %).

Z údajů dále vyplývá, že celková výroba výrobků ze zeleniny, včetně těch se sníženým obsahem cukru dosáhla v roce 2020 objemu 152 580 tun, což představuje mírný pokles (cca 1 %) v porovnání s rokem 2019. Největší podíl z celkové výroby zeleninových výrobků (37 %) tvořila, podobně jako v předchozích letech, výroba sterilované zeleniny, která se při srovnání s rokem 2019 snížila o 6 % na 56 680 tun. Největší podíl z výroby sterilované zeleniny (49 %) tvořila výroba okurek nakládaček, která se oproti předchozímu roku snížila o 19 %. Výroba zmrazené zeleniny a směsí (28 955 tun) tvořila v hodnoceném roce podíl 19 % z celkové výroby zeleninových výrobků a byla o 10 % vyšší než v roce 2019. Výroba kečupu (13 990 tun) v porovnání s předchozím rokem vzrostla o 12 %. Výroba sterilovaných směsí a salátů se v roce 2020 snížila na 12 798 tun, tj. o 21 %.

¹ Ministerstvo zemědělství, Výsledky statistického zjišťování Konzerv (MZe) – I-01.

Výroba kysaného zelí (13 080 tun) byla oproti roku 2019 cca o 3 % vyšší. Výroba polotovarů z chlazené nebo čerstvé zeleniny při srovnání s předchozím rokem se téměř nezměnila, ale její podíl se zdvojnásobil.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Z tabulky 2.1 vyplývá růstový trend u ukazatele tržeb a není zaručeno, zda tato tendence, bude pokračovat i po roce 2020. Při dalším cenovém růstu však mohou tržby dosahovat stále větších objemů.

Pozitivní je každoroční zvyšování tvorby přidané hodnoty od roku 2014, jak uvádí tab. 2.2. Současně je z uvedené tabulky patrný kolísavý vývoj investic. Zřejmý je růst nákladovosti, který po roce 2020 bude ještě nabírat na intenzitě.

Očekává se, že přidaná hodnota na zaměstnance, uvedená v tab. 2.3 se bude dále zvyšovat. Přitom průměrná mzda v roce 2020 zaostává za úrovní odvětví (28 811 Kč).

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	5 758 082	5 742 116	5 598 176	6 096 062	7 365 297	7 636 914	8 288 223	8 535 438	9 078 097	9 399 368
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	1 068 851	1 000 276	955 353	931 507	865 968	854 295	1 240 587	1 221 061	1 246 556	1 116 675
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	6 171 846	6 123 467	5 938 156	6 431 536	7 679 819	7 987 594	8 558 206	8 806 100	9 359 637	9 626 284
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	5 441 807	5 409 529	5 311 751	5 683 686	6 614 317	6 839 477	7 493 276	7 592 104	8 012 039	8 119 433
A.1. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	741 074	720 317	722 956	693 619	664 129	657 806	989 046	976 218	1 004 536	943 620
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	1 903	-15 831	-40 178	-9 698	-51 518	-96 297	-527	-7 661	-18 573	-36 322
C. Aktivace [v tis. Kč]	-87 890	-85 561	-67 405	-87 888	-61 164	-57 895	-17 915	-18 158	-20 947	-17 540
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	884 780	868 837	832 989	870 772	1 062 890	1 123 984	1 267 595	1 387 397	1 493 196	1 513 807
D.1 Mzdové náklady [v tis. Kč]	620 309	626 933	585 070	606 452	727 052	785 089	923 675	1 013 951	1 076 476	1 074 045
D.2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	229 044	231 051	223 196	239 371	283 059	296 591	351 095	382 827	406 063	406 262
D.2.2 Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	27 576	17 193	15 528	37 670	43 803	42 771	24 077	23 349	37 037	51 041
E.1.1. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	206 081	203 340	207 784	234 635	259 716	260 795	314 048	327 322	377 686	399 696
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	27 471	24 770	20 774	18 693	20 997	21 149	19 138	30 596	39 493	30 116
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	315 677	295 233	285 172	239 228	195 850	312 810	421 714	404 078	420 737	457 356
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	65 857	60 025	50 629	37 270	27 925	66 847	75 368	79 843	79 177	87 487
***VH za účetní období [v tis. Kč]	249 819	235 208	234 543	201 958	167 925	245 963	346 346	324 235	341 559	369 869

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	1 471 113	1 434 255	1 349 360	1 441 469	1 729 630	1 805 923	2 053 977	2 190 214	2 352 134	2 450 471
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	586 333	565 417	516 371	570 697	666 740	681 939	786 381	802 817	858 938	936 664
EBIT [v tis. Kč]	343 147	320 003	305 946	257 921	216 847	333 959	440 852	434 674	460 230	487 472
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	6 826 933	6 742 392	6 553 529	7 027 569	8 231 265	8 491 208	9 528 811	9 756 499	10 324 654	10 516 043
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	7 212 549	7 068 641	6 929 392	7 311 836	8 586 756	8 875 744	9 907 796	10 120 348	10 728 472	10 991 909
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	2 826	2 712	2 710	2 770	3 192	3 221	3 227	3 248	3 261	3 316
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	112	107	106	115	108	116	112	115	120	129
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	161	145	137	148	137	140	136	145	149	155
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	284 962	262 551	277 386	225 441	387 472	319 029	425 941	805 453	485 135	475 837
Náklady celkem [v tis. Kč]	6 962 709	6 833 429	6 694 834	7 109 876	8 418 837	8 629 781	9 561 447	9 796 114	10 386 922	10 622 040

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/A	6,63 %	6,50 %	6,22 %	5,17 %	3,90 %	5,80 %	6,80 %	6,33 %	3,96 %	6,44 %
Čistý obrat/Aktiva	1,39	1,44	1,41	1,47	1,54	1,52	1,53	1,47	1,48	1,45
EBIT/Čistý obrat	4,76 %	4,53 %	4,42 %	3,53 %	2,53 %	3,83 %	4,46 %	4,31 %	2,68 %	4,43 %
VK/Aktiva	49,37 %	53,64 %	58,46 %	58,61 %	55,53 %	55,56 %	59,26 %	58,33 %	60,96 %	58,00 %
UZ/Aktiva	67,66 %	69,53 %	72,95 %	71,69 %	71,46 %	69,9 %	69,12 %	68,61 %	69,79 %	66,54 %
Úroková míra	2,90 %	3,17 %	2,91 %	2,86 %	2,37 %	2,56 %	3,00 %	4,33 %	3,49 %	4,65 %
L3 (Běžná likvidita)	1,36	1,50	1,61	1,70	1,57	1,56	1,71	1,63	1,35	1,68
L2 (Pohotová likvidita)	0,71	0,76	0,79	0,85	0,74	0,75 %	0,85	0,83	0,89	0,94
L1 (Okamžitá likvidita)	0,09	0,09	0,12	0,17	0,10	0,15	0,21	0,21	0,25	0,24
HOP/Čistý obrat	8,13 %	8,00 %	7,45 %	7,81 %	7,76 %	7,82 %	7,95 %	7,95 %	7,22 %	8,52 %
PH/Čistý obrat	20,40 %	20,29 %	19,47 %	19,71 %	20,14 %	20,71 %	20,77 %	21,70 %	20,60 %	22,29 %
ON/Čistý obrat	12,27 %	12,29 %	12,02 %	11,91 %	12,38	12,89 %	12,82 %	13,74 %	13,38 %	13,72 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	500 708	508 811	479 181	499 678	524 236	541 283	615 196	651 288	687 956	711 271
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	520 529	528 851	497 862	520 394	541 904	560 725	636 582	674 425	701 236	738 955
Průměrná mzda [v Kč]	18 291	19 264	17 989	18 245	18 982	20 314	23 856	26 018	27 253	26 990

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Z tabulky 3.1 je patrné, že index cen CZ-CPA 10.3 v letech 2011 až 2020 kolísal. Ceny zaznamenávají vysoký růst.

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zprac. ovoce a zelenina	10.3	117,2 %	121,2 %	124,4 %	128,6 %	134,7 %	133,9 %	129,4 %	129,8 %	134,0 %	135,3 %

Pramen: ČSÚ

4. Shrnutí a perspektivy oboru

Na význam oboru je nutno pohlížet především jako na zpracovatele a uchovatele ovoce, zeleniny a brambor. Jde tedy o komodity, které jsou významné z pohledu pozitivního působení na zdraví spotřebitelů. Významná část surovin zůstává předmětem dovozu, jde zejména o drobné ovoce, a to upravené a také zelí, okurky či rajčata.

Úzkým profilem jsou ovocné sady, které stárnou a vyžadují obnovu. Při nadúrodě chybí pracovníci na jejich česání. Dostatek, zejména jablek je k dispozici z dovozu. U zeleniny, která také vyžaduje zejména v sezóně pracovníky či brigádníky, chybí dostatečná domácí surovinová základna a distribuce, která zajistí čerstvost. Pozdní brambory jsou ve větší míře zpracovávány do širšího spektra výrobků. Produkce konzervovaná chladem je náročná na energie, jejíž ceny závratně rostou.

Pozitivní je růst přidané hodnoty v posledních letech, při vzestupu cen. Změny v počtu jednotek signalizují určitou nestabilitu v podnikatelské základně.

Další perspektiva oboru se bude odvíjet především od domácí sklizně ovoce, zeleniny a brambor a od podmínek pro podnikání v oboru, zejména cen vstupů. Lze očekávat, že pokračovat bude dovoz chybějících surovin a polotovarů. Z hlediska tržeb významná bude též poptávka z navazujících oborů, využívajících polotovary z hodnoceného oboru a také gastronomie, což bude záviset i na její situaci, jak se bude vyrovnávat s obtížnými makroekonomickými podmínkami. Pokračovat by měla i další technologická modernizace oboru.

CZ-NACE 10.4 VÝROBA ROSTLINNÝCH A ŽIVOČIŠNÝCH OLEJŮ A TUKŮ

I. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V systému CZ-NACE obor 10.4 – Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků zahrnuje následující výrobové třídy:

- **10.41** – výroba olejů a tuků,
- **10.42** – výroba margarínů a jedlých tuků.

Tukový průmysl je založen na výrobě dvou velkých skupin surových a rafinovaných olejů a tuků, a to rostlinných (podle druhu jednotlivých olejnatých semen) a živočišných (nezahrnuje však tavení a rafinaci vepřového sádla a jiných jedlých živočišných tuků). Součástí oboru je také výroba potravinářských výrobků (výroba margarínu, výroba ostatních pomazánek nahrazujících máslo a výroba složených pokrmových tuků), jež je zpravidla propojena s jinými nepotravinářskými a technologicky obdobnými výrobami. Jde zejména o glycerin, mýdlo a saponáty, čistící a leštící prostředky, parfémy a toaletní přípravky a ostatní spotřební drogerii.

Český tukový průmysl je poměrně vysoce koncentrovaný. Mezi největší společnosti patří společnost Archer Daniels Midland Company (ADM), a také významný zpracovatel olejnatých semen především pro produkci metylesteru řepkového oleje – MEŘO společnost PREOL, a. s. Významnou společností je také Glencore Grain Czech s.r.o., která se na konci roku 2020 v rámci globálního podnikání přejmenovala na Viterra Czech s.r.o. Dalším výrobcem rostlinných jedlých olejů v ČR je mj. společnost FABIO PRODUKT spol. s r.o. (Manka, Slunka apod.).

Podíl CZ-NACE 10.4 na tržbách v rámci celého CZ-NACE 10 v hodnoceném roce 2020 představoval 5,6 % (v roce 2019 tento podíl činil 5,5 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru se meziročně nepatrně zvýšil. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně snížil a činí 0,9 %. Přidaná hodnota oboru v roce 2020 zaznamenala dle předběžných údajů mírný meziroční pokles. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně v roce 2020 poklesl o 0,3 p. b. na 1,7 %.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Tržby za VV a S v roce 2020 zaznamenaly meziročním nárůst. Přidaná hodnota v roce 2020 meziročně klesla, stejně tak i hodnota ukazatele produktivity práce a výše průměrné mzdy. Produkční síla (EBIT/Aktiva) oboru, jež patří k indikátorům charakterizujícím jeho ekonomickou bonitu, v roce 2020 však tento indikátor zaznamenal zápornou hodnotu. Hlavní ekonomické ukazatele uvádí tabulka 2.1, zachycující vývoj základních položek výkazu zisku a ztrát v letech 2011–2020. Tabulka 2.2 uvádí další doplňující údaje a tabulka 2.3 vybrané ukazatele finanční analýzy.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	9 259 283	9 165 615	15 052 418	14 545 255	13 694 810	13 232 735	13 537 662	12 742 793	14 055 908	15 506 655
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	5 450 504	6 476 421	5 583 320	4 561 307	3 831 906	4 271 879	3 840 471	3 431 842	3 318 095	2 941 700
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	9 346 181	9 326 147	15 108 819	14 919 819	13 831 841	14 294 124	13 264 460	12 888 431	14 153 739	15 737 947
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	13 499 796	14 939 042	19 675 743	17 809 245	16 549 533	16 615 915	16 614 598	15 064 419	16 118 147	17 390 477
A. I. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	5 341 157	6 377 816	5 468 944	4 269 832	3 637 533	3 314 112	4 131 745	3 302 139	3 146 565	2 767 523
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	22 852	-59 930	60 431	-82 706	61 635	-103 063	-17 701	-15 877	74 661	-56 996
C. Aktivace [v tis. Kč]	-403	-1 997	-2 455	-382	-4 293	-560	-371	-58	-962	-120
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	301 950	312 904	364 211	410 204	461 518	477 053	509 416	490 393	534 373	552 675
D. I. Mzdové náklady [v tis. Kč]	223 406	235 160	271 764	300 059	338 987	338 510	361 540	346 473	381 840	396 624
D. 2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	82 460	89 334	100 825	108 387	124 959	124 406	130 144	127 377	142 587	147 464
D. 2. 2. Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	6 470	5 443	7 007	9 527	10 885	9 237	6 551	6 609	11 781	15 573
E. I. I. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	438 171	307 744	257 654	295 871	315 104	320 443	322 767	359 987	335 608	325 341
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	58 355	30 416	18 228	39 738	44 805	37 222	46 094	78 242	85 731	47 821
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	-54 991	197 655	238 922	282 792	167 697	49 775	-53 322	79 186	265 506	-462 340
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	-12 157	-42 918	101 402	104 503	53 505	58 228	101 162	14 331	32 702	24 404
***VH za účetní období [v tis. Kč]	-42 834	240 573	137 520	178 289	114 191	-8 453	-154 484	64 856	232 804	-486 744

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	1 187 543	764 921	902 019	1 380 405	919 841	992 322	781 607	1 126 152	1 182 156	1 114 994
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	885 592	452 017	537 808	970 202	458 323	515 268	272 192	635 759	647 783	562 319
EBIT [v tis. Kč]	3 364	228 071	257 150	322 531	212 502	86 997	-7 228	157 429	351 237	-414 519
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	14 709 787	15 642 035	20 635 738	19 106 562	17 526 716	17 504 614	17 378 133	16 174 635	17 374 003	18 448 354
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	16 341 563	17 348 138	23 415 767	19 329 186	17 923 929	17 942 171	18 294 850	17 083 145	18 804 213	19 489 458
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	770	766	828	845	893	928	900	832	822	864
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	14	11	9	10	9	12	11	12	14	16
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	21	19	15	16	16	17	17	17	18	21
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	99 803	343 662	220 527	247 214	485 037	331 531	590 764	303 907	250 467	516 634
Náklady celkem [v tis. Kč]	16 384 402	17 107 564	23 278 243	19 150 893	17 809 735	17 950 623	18 449 336	17 018 289	18 571 407	19 976 201

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	0,05 %	2,84 %	3,41 %	3,91 %	3,08 %	0,99 %	-0,08 %	1,55 %	3,74 %	-4,49 %
Čistý obrat/Aktiva	2,40	2,16	3,10	2,34	2,60	2,04	2,14	1,68	2,00	2,11
EBIT/Čistý obrat	0,02 %	1,31 %	1,10 %	1,67 %	1,19 %	0,48 %	-0,04 %	0,92 %	1,87 %	-2,13 %
VK/Aktiva	34,37 %	40,21 %	42,59 %	36,15 %	41,94 %	26,64 %	30,32 %	27,78 %	25,77 %	24,15 %
UZ/Aktiva	55,19 %	53,86 %	59,00 %	54,50 %	61,16 %	46,04 %	55,23 %	58,03 %	55,46 %	59,67 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	4,12 %	2,78 %	1,47 %	2,62 %	3,38 %	2,18 %	2,17 %	2,54 %	3,08 %	1,46 %
L3 (Běžná likvidita)	1,18	1,20	1,19	1,09	1,13	0,90	0,88	0,93	1,02	0,97
L2 (Pohotová likvidita)	0,76	0,63	0,67	0,56	0,86	0,52	0,60	0,54	0,67	0,69
L1 (Okamžitá likvidita)	0,15	0,05	0,06	0,08	0,19	0,05	0,08	0,09	0,15	0,09
HOP/Čistý obrat	5,42 %	2,61 %	2,30 %	5,02 %	2,56 %	2,87 %	1,49 %	3,72 %	3,44 %	2,89 %
PH/Čistý obrat	7,27 %	4,41 %	3,85 %	7,14 %	5,13 %	5,53 %	4,27 %	6,59 %	6,29 %	5,72 %
ON/Čistý obrat	1,85 %	1,80 %	1,56 %	2,12 %	2,57 %	2,66 %	2,78 %	2,87 %	2,84 %	2,84 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	1 513 145	985 007	1 077 514	1 614 787	1 019 859	1 056 050	857 909	1 333 790	1 415 019	1 267 888
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	1 541 448	998 718	1 088 873	1 633 082	1 030 183	1 069 346	868 343	1 353 229	1 438 594	1 290 643
Průměrná mzda [v Kč]	24 165	25 586	27 338	29 582	31 638	30 399	33 472	34 695	38 723	38 259

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Cenový vývoj, vyjádřený indexy cen průmyslových výrobců rostlinných a živočišných olejů a tuků (tabulka 3.1) ukazuje vždy vyšší hodnoty oproti poměřovanému roku 2005. V roce 2020 došlo k nárůstu o 17,5 p. b., oproti poměřovanému roku 2005.

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rostlinné a živočišné oleje a tuky	10.4	131,3 %	135,4 %	135,7 %	119,2 %	116,6 %	118,1 %	118,1 %	114,7 %	115,8 %	117,5 %

Pramen: ČSÚ

4. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnocené agregace Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků (CZ-NACE 10.4) v roce 2020 vykazuje meziroční zhoršení významných ukazatelů jako jsou přidaná hodnota, produktivita práce a produkční síla oboru.

Efektivnost tohoto oboru budou i nadále určovat především tyto faktory: cena a kvalita vstupních surovin, cena vedlejších produktů vznikajících při výrobě, dosažení co nejvyšší výtěžnosti oleje, ceny rostlinných olejů a olejnin na světových trzích, ceny energií, stabilita vlastnických vztahů a stabilita podnikatelského prostředí.

Rozvoj výroby MEŘO a trhu s biopalivy je výrazně závislý na politických a ekonomických opatřeních, jak na světové úrovni především v USA a EU, tak na národní úrovni.

CZ-NACE 10.5 Výroba mléčných výrobků

I. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V klasifikaci ekonomických činností CZ-NACE zahrnuje obor Výroba mléčných výrobků CZ-NACE 10.5 níže uvedené třídy:

- **10.51** – Zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a sýrů,
- **10.52** – Výroba zmrzliny.

Mezi významné podniky v mlékárenském průmyslu z hlediska objemu zpracovaného mléka dlouhodobě patří Pragolaktos, a. s., Madeta, a. s., Olma, a. s. a Mlékárna Hlinsko, a. s. Výroba mléčných výrobků (CZ-NACE 10.5) se v roce 2020 na celkových tržbách potravinářského průmyslu podílela 14,7 % (při meziroční konstantní úrovni). Na tvorbě přidané hodnoty potravinářského průmyslu se zpracovatelé mléka a výrobci mlékárenských výrobků a sýrů v roce 2020 podíleli 11,4 % (tento podíl také meziročně zůstal ve stejné výši). V mlékárenství v roce 2020 bylo zaměstnáno 8 197 osob, což představuje 9,6 % podíl všech zaměstnanců pracujících v potravinářském průmyslu. Podíl zpracovatelů mléka na podnikatelské struktuře potravinářských podniků činí 2,1 %.

Dle publikace Zemědělství (2021)² produkce mléka v ČR v roce 2020 činila 3 181,8 mil. l. Meziročně došlo k nárůstu produkce o 3,5 %. Od producentů mléka mlékárenský průmysl v roce 2020 nakoupil 2 614,3 mil. l. mléka, což je meziročně o 3,5 % více. Meziročně se nejvíce zvýšila produkce kondenzovaných mlék, konzumních smetan, tvarohů, tavených sýrů a sušených mlék. Naopak klesla produkce sušeného plnotučného mléka, ostatních kysaných výrobků a syrovátky sušené.

Průměrný roční stav dojených krav se v ČR meziročně snížil na 357,0 tis. ks (jedná se o nejnižší stav od vstupu do EU). Nejvyšší užitkovost byla zaznamenána v Moravskoslezském kraji, Zlínském kraji, Středočeském kraji a hl. m. Praze. Užitkovost se meziročně zvýšila o 5 %, což bylo z působeno dobrou krmnou základnou, příznivou cenou za mléčnou surovinu, a i nastavením dotací v sektoru mléka.

Průměrná roční cena za mléčnou surovinu vyplacená mlékárnami v ČR dosáhla 8,54 Kč/l (meziroční pokles o 3,6 %, tj. o 0,32 Kč/l).

Pozitivně lze hodnotit i bilanci zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky, která je dlouhodobě kladná. V roce 2020 byla finanční hodnota vývozu meziročně vyšší o 3,6 %, přičemž dovoz vzrostl o 0,6 %. Nicméně přetrvává záporná bilance u másla a tuků z mléka, sýrů a tvarohů.

Zpracovatelé mléka byli v roce 2020³ podpořeni národními dotacemi zaměřujícími se na kvalitu produkce. Jednalo se o národní dotační program 19.A – režim jakosti mléka, kam bylo alokováno 500 mil. Kč, v rámci 20.A – zlepšené podmínky pro chov dojníc bylo alokováno 450 mil. Kč. V rámci přímých plateb byla chovatelům dojníc vyplacena dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS) pro citlivé komodity (sazba činila 4 012,38 Kč/VDJ). V rámci Programu rozvoje venkova na zlepšení dobrých životních podmínek zvířat chovatelé dojníc získali kompenzační platby ve výši 629 mil. Kč.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Hlavní ekonomické ukazatele shrnuje následující tabulka 2.1, která zachycuje vývoj základních položek výkazu zisku a ztráty v letech 2011–2020. Dále tabulka 2.2 s dalšími doplňujícími daty a tabulka 2.3 s vybranými ukazateli finanční analýzy. Dále uváděné údaje se vztahují k roku 2020.

V mlékárenském průmyslu podnikají 2,1 % podniků, tj. celkem 187 jednotek. Počet subjektů se meziročně mírně zvýšil. Počet zaměstnanců meziročně mírně poklesl na 8 197 osob z 8 270 osob. Počet zaměstnanců od roku 2016 klesá.

Průměrná hrubá měsíční mzda meziročně vzrostla na 32 989 Kč, tj. nárůst o 3,3 %. Mzda zaměstnanců mlékárenského průmyslu je vyšší než mzda celého potravinářského průmyslu. Ta v roce 2020 činila 28 811 Kč. Některé výroby v rámci oboru jsou pracovními velmi náročné (výroba sýrů a jiných mléčných výrobků).

Tržby za vlastní výrobky, služby a zboží se meziročně zvýšily. Došlo k nárůstu na 48,3 mld. Kč, což je meziroční navýšení o 3,1 %.

Výše přidané hodnoty v posledním hodnoceném roce meziročně vzrostla o 10,9 %. Růst se odrazil na vyšší produktivitě práce (meziročně nárůst o 11,9 %), ke kterému přispěl i mírný pokles počtu pracovníků. Úroveň produktivity práce je velmi dobrá, v roce 2020 činila 931,9 tis. Kč/zaměstnanec, v potravinářském průmyslu byla dosažena produktivita ve výši 789,2 tis. Kč/zaměstnanec. Obor tedy dosahuje nadprůměrné hodnoty.

Výsledek hospodaření za rok 2020 vzrostl na 1,6 mld. Kč, jedná se o meziroční nárůst o 30,4 %. Vyšší výsledek hospodaření se kladně projevil v základním ukazateli měřícím produkční sílu, tj. rentabilitě aktiv, která meziročně vzrostla na 8,3 %, tj. o 1,3 p. b.

² Ministerstvo zemědělství, Zemědělství 2020, Praha, 2021. ISBN 978-80-7434-616-3.

³ Ministerstvo zemědělství, Zemědělství 2019, Praha, 2020. ISBN 978-80-7434-558-6.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	38 887 810	38 147 642	41 173 970	42 654 296	40 205 482	38 525 658	42 603 134	42 662 285	43 384 592	44 879 957
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	4 347 804	3 377 668	3 486 288	3 014 475	2 962 546	2 744 528	3 024 224	2 952 177	3 519 864	3 456 341
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	40 074 702	39 002 845	42 268 592	43 842 088	40 773 467	39 144 391	43 789 700	43 162 752	44 666 567	45 983 154
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	38 372 647	36 102 334	39 004 302	40 863 653	37 451 770	34 700 958	39 450 642	39 151 322	40 392 643	40 810 655
A. I. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	3 451 140	2 579 584	2 755 867	2 431 846	2 382 691	2 191 051	2 370 844	2 432 397	2 614 120	2 466 299
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	-99 563	132 654	-204 706	-421 712	150 384	66 487	-395 408	161 911	-224 788	34 882
C. Aktivace [v tis. Kč]	-190 666	-189 774	-159 495	-183 451	-138 514	-131 743	-137 778	-142 598	-151 443	-148 036
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	3 284 682	3 209 096	3 297 805	3 122 531	3 313 548	3 621 563	3 892 091	4 241 215	4 484 484	4 590 385
D. I. Mzdové náklady [v tis. Kč]	2 407 847	2 305 407	2 314 471	2 180 616	2 358 182	2 559 898	2 765 886	2 970 730	3 167 930	3 244 931
D. 2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	896 758	835 562	839 445	822 342	878 244	971 998	1 049 642	1 145 755	1 205 019	1 188 695
D. 2. 2. Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	88 096	65 615	96 432	70 195	81 629	92 379	98 194	105 499	152 624	141 801
E. I. I. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	947 157	875 530	868 971	853 474	893 101	887 439	923 168	946 407	1 009 178	1 082 034
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	136 716	130 902	99 912	89 353	96 019	79 017	74 452	91 034	103 142	85 057
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	710 714	1 088 492	1 629 847	1 194 651	1 358 472	2 261 343	1 946 026	1 402 872	1 594 204	2 023 750
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	198 470	233 063	367 325	223 945	215 786	415 930	408 542	294 292	359 930	414 704
***VH za účetní období [v tis. Kč]	512 245	855 428	1 262 522	970 705	1 142 686	1 845 414	1 537 484	1 108 580	1 234 274	1 609 046

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	5 153 195	5 480 095	6 020 157	5 410 282	5 704 388	6 634 484	6 709 902	6 443 826	6 888 044	7 638 797
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	1 868 513	2 270 999	2 722 352	2 287 750	2 390 840	3 012 921	2 817 811	2 202 611	2 403 560	3 048 412
EBIT [v tis. Kč]	847 430	1 219 394	1 729 758	1 284 004	1 454 491	2 340 361	2 020 478	1 493 906	1 697 346	2 108 807
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	43 235 614	41 525 309	44 660 258	45 668 772	43 168 028	41 270 186	45 627 358	45 614 462	46 904 456	48 336 298
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	45 411 086	43 998 249	47 200 766	48 523 581	45 749 315	43 646 712	48 979 121	49 344 960	50 567 345	52 377 172
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	8 533	8 322	8 258	8 096	8 367	8 537	8 476	8 400	8 270	8 197
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	130	138	127	134	121	126	131	136	153	154
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	202	188	178	181	172	163	164	171	179	187
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	1 051 070	1 058 409	1 341 208	1 632 203	1 554 808	1 630 777	1 777 078	1 938 473	2 327 823	2 126 726
Náklady celkem [v tis. Kč]	44 898 849	43 142 830	45 938 253	47 552 857	44 606 624	41 801 303	47 441 640	48 236 374	49 333 074	50 768 128

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	4,33 %	6,38 %	9,04 %	6,56 %	7,32 %	11,16 %	8,89 %	6,30 %	6,93 %	8,27 %
Čistý obrat/Aktiva	2,32	2,30	2,47	2,48	2,30	2,08	2,15	2,08	2,06	2,05
EBIT/Čistý obrat	1,87 %	2,77 %	3,66 %	2,65 %	3,18 %	5,36 %	4,13 %	3,03 %	3,36 %	4,03 %
VK/Aktiva	33,36 %	37,28 %	40,07 %	44,69 %	49,20 %	54,05 %	55,10 %	56,84 %	57,42 %	58,98 %
UZ/Aktiva	50,96 %	52,98 %	52,97 %	55,95 %	59,43 %	62,00 %	62,89 %	63,95 %	64,64 %	67,26 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	3,97 %	4,37 %	4,04 %	4,06 %	4,73 %	4,74 %	4,20 %	5,41 %	5,83 %	4,03 %
L3 (Běžná likvidita)	1,07	1,15	1,26	1,31	1,43	1,57	1,61	1,58	1,52	1,70
L2 (Pohotová likvidita)	0,83	0,90	0,98	0,98	1,09	1,23	1,25	1,22	1,16	1,32
L1 (Okamžitá likvidita)	0,10	0,11	0,15	0,17	0,24	0,29	0,28	0,33	0,24	0,36
HOP/Čistý obrat	4,11 %	5,16 %	5,77 %	4,71 %	5,23 %	6,90 %	5,75 %	4,46 %	4,75 %	5,82 %
PH/Čistý obrat	11,35 %	12,46 %	12,75 %	11,15 %	12,47 %	15,20 %	13,70 %	13,06 %	13,62 %	14,58 %
ON/Čistý obrat	7,23 %	7,29 %	6,99 %	6,44 %	7,24 %	8,30 %	7,95 %	8,60 %	8,87 %	8,76 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	594 826	647 800	717 956	657 388	672 049	765 760	779 610	754 893	817 725	914 749
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	603 894	658 530	728 977	668 243	681 794	777 105	791 636	767 154	832 854	931 899
Průměrná mzda [v Kč]	23 514	23 086	23 355	22 445	23 488	24 987	27 193	29 473	31 920	32 989

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Tabulka 3.1 uvádí indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011–2020 u mléčných výrobků. Meziročně k roku 2020 došlo k mírnému poklesu cen průmyslových výrobců o 0,9 p. b.

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mléčné výrobky a zmrzlina	10.5	109,9 %	107,8 %	115,3 %	121,3 %	110,7 %	104,2 %	114,8 %	114,4 %	116,1 %	115,2 %

Pramen: ČSÚ

4. Shrnutí a perspektivy oboru

Na základě ekonomických ukazatelů lze meziroční vývoj v mlékárenském průmyslu hodnotit pozitivně. Meziročně se zvýšily tržby, výsledek hospodaření, produktivita práce a další ukazatelé. Pokračuje trend klesajícího počtu pracovních sil, který se však kladně projevuje na produktivitě práce. Podnikatelská základna se meziročně mírně rozšířila. Cena za mléčnou surovinu placené mlékárnami v ČR však meziročně poklesla na 8,54 Kč/l (pokles o 3,6 %), roční užitkovost vzrostla při poklesu stavu dojených krav. Prodej mléka meziročně vzrostl o 3,7 %.

CZ-NACE 10.6 VÝROBA MLÝNSKÝCH A ŠKROBÁRENSKÝCH VÝROBKŮ

I. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V systému CZ-NACE obor 10.6 – Výroba mlýnských a škrobářenských výrobků zahrnuje následující výrobní třídy:

- **10.61** – výroba mlýnských výrobků,
- **10.62** – výroba škrobářenských výrobků.

Podíl CZ-NACE 10.6 na tržbách v rámci celého CZ-NACE 10 v hodnoceném roce 2020 je 3,9 % (v roce 2019 tento podíl činil 4,3 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru se meziročně mírně snížil. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně snížil a činí 3,2 % (meziroční pokles o 0,1 %). Přidaná hodnota oboru v roce 2020 zaznamenala meziroční nárůst. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně v roce 2020 klesl o 0,3 % a činí 3,7 %.

Výroba mlýnských výrobků CZ-NACE 10.61

Mlýnský průmysl patří v ČR k oborům s dlouhodobou tradicí. České mlýny zpracovávají především pšenici a žito, okrajově ječmen, kukuřici, oves a ostatní obiloviny. Největší objemy zpracování zaznamenává pšenice, druhé místo patří mletí žita, následuje oves.

Tabulka 1.1 – Spotřeba obilovin pro výrobu potravin (kromě rýže)

Ukazatel	MJ	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Domácí spotřeba obilovin celkem	tis. t	5 417,0	5 257,0	5 018,0	4 811,5	5 056,0	5 176,0
z toho na potraviny	tis. t	2 110,0	2 118,0	2 105,0	2 050,0	2 109,0	2 158,5

Pramen: ČSÚ, MZe, ÚZEI

Výroba škrobářenských výrobků CZ-NACE 10.62

Podle odhadu (ČŠS, ČBS) na rok 2020 se plocha brambor pro výrobu škrobu v ČR meziročně snížila o 2,6 % na 5,85 tis. ha. Na výrobu škrobu v ČR bylo zpracováno 223,7 tis. t brambor, tj. o 17,8 % více než v roce 2019. Dosažený hektarový výnos 38,3 t/ha v kampani 2020/21 patří k těm nejlepším za posledních 8 kampaní (zvýšení o 20,8 % proti roku 2019). Ve srovnání s rokem 2019 došlo ke zvýšení výnosu škrobu o 23,9 % na 8,8 t/ha. Škrobnatost brambor se proti roku 2019 snížila o 0,5 % na 18,6 %.

Tabulka 1.2 – Výroba bramborového škrobu v ČR

Firma	Zpracováno brambor v r. 2020 (t)	Množství nakoupeného škrobu v r. 2020* (t)
LYCKEBY AMYLEX, a. s.	116 053	24 975
Škrobárny Pelhřimov, a. s.	63 077	13 718
Celkem	179 130	38 663

Pozn: *) nakoupený = vyrobený škrob podle pravidel EU

Pramen: ČŠS

Výroba pšeničného škrobu byla v roce 2020 realizována 2 společnostmi, a to Amylon, a. s. a Krnovská škrobárna. Celkem bylo zpracováno 37 422 tun pšenice a vyrobeno 13 860 tun škrobu.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Tržby za prodej VV a S od roku 2016 meziročně rostly. Přidaná hodnota od roku 2014 meziročně roste. Počet zaměstnanců v roce 2020 mírně meziročně klesl. Průměrná mzda po poklesu v roce 2019 meziročně v roce 2020 vzrostla. Produkční síla (EBIT/Aktiva) oboru, jež patří k indikátorům, charakterizujícím jeho ekonomickou bonitu se vyznačuje kolísavým vývojem,

v roce 2020 zaznamenal tento indikátor meziroční nárůst na nejvyšší hodnotu od roku 2011, nejnižší hodnota je v rámci sledovaného období vykazována v roce 2012. Hlavní ekonomické ukazatele uvádí tabulka 2. 1, zachycující vývoj základních položek výkazu zisku a ztrát v letech 2011–2020. Tabulka 2.2 uvádí další doplňující údaje a tabulka 2.3 vybrané ukazatele finanční analýzy.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	9 257 667	9 491 318	10 102 983	9 635 718	9 887 263	10 142 468	10 266 712	10 539 821	10 666 169	10 810 551
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	2 290 736	2 332 968	2 550 910	2 594 025	2 416 586	2 796 378	3 356 905	2 724 279	1 918 214	2 046 280
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	9 959 655	10 234 393	10 635 552	10 221 758	10 542 448	10 729 491	10 948 412	11 115 584	11 000 337	11 205 031
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	9 795 910	10 215 612	11 061 244	10 392 121	10 416 206	10 676 112	11 399 167	11 089 237	10 279 423	10 400 181
A.1. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	1 637 729	1 680 991	2 026 764	2 025 728	1 830 287	2 178 292	2 701 845	2 274 318	1 586 524	1 693 341
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	-22 790	-50 741	7 033	-2 488	-48 903	50 426	-9 152	-109 410	4 669	-32 356
C. Aktivace [v tis. Kč]	-26 191	-40 357	-15 456	-15 256	-19 982	-19 364	-17 487	-16 393	-7 148	-9 185
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	1 094 734	1 103 690	1 033 319	1 070 399	1 131 305	1 268 088	1 367 398	1 404 135	1 423 358	1 420 490
D.1 Mzdové náklady [v tis. Kč]	798 232	817 830	748 119	790 304	804 719	895 653	996 291	1 029 140	968 686	1 035 712
D.2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	294 551	301 735	275 363	292 684	289 155	330 285	365 633	374 926	358 433	383 403
D.2.2 Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	28 674	22 820	20 997	29 922	32 867	29 497	30 388	38 969	49 411	57 534
E.1.1. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	328 231	316 900	276 645	281 436	303 404	331 485	406 045	416 782	430 141	398 630
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	47 309	44 585	41 967	38 638	36 399	44 904	52 163	69 770	72 968	58 771
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	297 907	159 472	172 687	165 743	433 351	554 426	493 775	341 514	329 525	638 603
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	47 894	44 343	52 103	51 135	37 139	87 419	109 458	72 409	78 759	93 327
***VH za účetní období [v tis. Kč]	250 012	115 129	120 584	114 608	396 212	467 007	384 317	269 105	250 766	545 276

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	1 801 474	1 699 773	1 601 072	1 855 366	1 956 528	2 231 671	2 251 089	2 300 665	2 307 438	2 498 191
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	706 740	596 083	567 752	784 967	825 223	963 584	883 692	896 530	884 080	1 077 702
EBIT [v tis. Kč]	345 215	204 056	214 654	204 381	469 750	599 330	545 939	411 285	402 493	697 373
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	11 548 403	11 824 286	12 653 893	12 229 743	12 303 849	12 938 845	13 623 617	13 264 100	12 584 383	12 856 831
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	12 077 802	12 374 944	13 116 450	12 736 666	12 795 606	13 711 645	14 407 295	13 935 038	13 286 689	13 573 355
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	2 846	2 814	2 614	2 651	2 759	2 915	3 008	2 884	2 758	2 704
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	139	172	170	173	170	185	188	202	191	187
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	190	207	190	201	195	197	205	210	206	201
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	461 824	578 090	312 080	435 181	563 350	952 554	653 273	791 490	697 763	628 506
Náklady celkem [v tis. Kč]	11 827 784	12 259 809	12 995 850	12 622 048	12 399 392	13 244 636	14 022 975	13 665 935	13 035 919	13 028 085

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	4,63 %	2,54 %	3,07 %	2,94 %	6,65 %	7,48 %	6,52 %	4,90 %	5,01 %	8,71 %
Čistý obrat/Aktiva	1,62	1,54	1,87	1,83	1,81	1,71	1,72	1,66	1,65	1,70
EBIT/Čistý obrat	2,86 %	1,65 %	1,64 %	1,60 %	3,67 %	4,37 %	3,79 %	2,95 %	3,03 %	5,14 %
VK/Aktiva	52,71 %	45,29 %	44,41 %	48,30 %	49,12 %	44,53 %	43,59 %	41,33 %	44,36 %	48,52 %
UZ/Aktiva	67,70 %	63,50 %	64,69 %	63,92 %	66,31 %	61,20 %	61,32 %	61,33 %	67,92 %	69,00 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	4,23 %	3,05 %	2,96 %	3,56 %	3,00 %	3,36 %	3,51 %	4,15 %	3,85 %	3,58 %
L3 (Běžná likvidita)	1,43	1,33	1,40	1,50	1,63	1,51	1,38	1,38	1,47	1,58
L2 (Pohotová likvidita)	1,05	0,96	1,03	1,09	1,11	0,99	0,88	0,89	0,94	1,01
L1 (Okamžitá likvidita)	0,20	0,18	0,22	0,25	0,32	0,24	0,21	0,20	0,23	0,32
HOP/Čistý obrat	5,85 %	4,82 %	4,33 %	6,16 %	6,45 %	7,03 %	6,13 %	6,43 %	6,65 %	7,94 %
PH/Čistý obrat	14,92 %	13,74 %	12,21 %	14,57 %	15,29 %	16,28 %	15,62 %	16,51 %	17,37 %	18,41 %
ON/Čistý obrat	9,06 %	8,92 %	7,88 %	8,40 %	8,84 %	9,25 %	9,49 %	10,08 %	10,71 %	10,47 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	603 468	569 328	575 060	656 970	667 824	719 866	704 225	745 533	782 374	863 943
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	632 989	604 091	612 396	699 777	709 047	765 491	748 267	797 742	836 669	923 812
Průměrná mzda [v Kč]	23 373	24 221	23 846	24 840	24 303	25 602	27 597	29 737	29 270	31 917

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Cenový vývoj, vyjádřený indexy cen průmyslových výrobců mlýnských a škrobárenských výrobků (tabulka 3.1) ukazuje jejich volatilitu. V roce 2020 došlo k nárůstu o 23,5 p. b., oproti poměřovanému roku 2005.

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mlýnské a škrob. výrobky	10.6	139,2 %	132,3 %	140,7 %	127,7 %	124,0 %	120,0 %	116,6 %	120,6 %	128,4 %	123,5 %

Pramen: ČSÚ

4. Shrnutí a perspektivy oboru

Mlýnská výroba je silně závislá na cenách vstupních surovin a na jejich kvalitě. Je potřebné pokračovat v rozšiřování výrobků s vyšší přidanou hodnotou a zaměřit se na inovace a trendy u spotřebitelů. Zavádět nejpokrokovější technologie, a také využívat dotační programy.

Výroba škrobu – sektor bramborového škrobu je v posledních letech stabilní, z velké míry k této dobré situaci přispívá dobrovolná podpora vázaná na produkci v rámci citlivých komodit, tzv. VCS.

CZ-NACE 10.7 VÝROBA PEKAŘSKÝCH, CUKRÁŘSKÝCH A JINÝCH MOUČNÝCH VÝROBKŮ

1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V klasifikaci ekonomických činností CZ-NACE zahrnuje obor Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků CZ-NACE 10.7 níže uvedené třídy:

- **10.71** – Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých,
- **10.72** – Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků,
- **10.73** – Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků.

Mezi významné reprezentanty výrobního oboru 10.71 Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých, patří Penam a United Bakeries, a. s. Obor 10.72 Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků zastupuje zejména společnost Opavia-LU, s. r. o. Obor 10.73 Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků, představuje společnost Europasta SE.

Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků se na tržbách CZ-NACE 10 Výroba potravinářských výrobků v roce 2020 podílela 12,8 %. Meziročně došlo k poklesu tohoto podílu o 0,9 p. b. Obor se významně podílí 22,3 % na celkové přidané hodnotě CZ-NACE 10.

V pekárenském průmyslu pracuje 32,4 % osob v rámci CZ-NACE 10. Meziročně tento podíl mírně klesl. V uvedeném oboru podniká 45,4 % podniků z celé výroby potravinářských výrobků.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Hlavní ekonomické ukazatele shrnuje následující tabulka 2.1, která zachycuje vývoj základních položek výkazu zisku a ztráty v letech 2011–2020. Dále tabulka 2.2 s doplňujícími daty a tabulka 2.3 s vybranými ukazateli finanční analýzy.

Ve výrobním oboru CZ-NACE 10.7 bylo v roce 2020 zaměstnáno celkem 27 466 osob. Počet zaměstnanců v tomto oboru dlouhodobě klesá, meziročně došlo k dalšímu poklesu o 2,1 %. I přes snižování počtu zaměstnaných osob patří výrobní obor mezi klíčové zaměstnavatele v rámci výroby potravinářských výrobků.

Pekárenský průmysl je významný i vzhledem k počtu subjektů, které v oboru podnikají. V roce 2020 tvořila podnikatelská základna celkem 4 095 podniků s meziročním nárůstem o 4,4 %. Rostoucí trend počtu podniků lze pozorovat již v delším časovém období. Nejpočetnější skupinou tohoto oboru jsou malé podniky.

V roce 2020 činila průměrná hrubá měsíční mzda 23 695 Kč a oproti předchozímu roku zůstala na konstantní úrovni. Celkové tržby meziročně klesly o 3,8 %. U ukazatele přidaná hodnota také došlo meziročně k poklesu o 5,6 %. Vzhledem k poklesu tohoto ukazatele a poklesu počtu pracovních sil se snížila i produktivita práce o 2,5 % na 542 tis. Kč/zaměstnanec. Obor vykazuje nejnižší produktivitu práce při mezioborovém srovnání. To je dáno i pracností, zejména u některých cukrářských výrob. Produkční síla, měřená ukazatelem ROA (tzn. podíl EBIT a aktiv) se meziročně snížila na 4,97 % hlavně z důvodu poklesu zisku.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	31 430 465	31 152 167	28 284 207	28 855 227	29 832 071	30 740 494	32 149 528	33 561 243	36 208 899	34 281 642
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	7 321 266	6 690 962	6 076 204	6 122 132	6 386 435	6 482 559	7 382 458	7 543 868	7 636 470	7 878 968
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	34 171 011	33 810 062	30 879 491	31 591 222	32 741 920	33 817 134	35 714 774	37 166 751	39 877 741	37 849 174
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	27 547 335	27 184 011	24 840 215	24 890 845	25 452 974	25 606 222	27 120 869	27 957 369	29 334 468	28 534 722
A. I. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	5 552 000	5 102 241	4 590 045	4 579 875	4 699 156	4 535 945	5 099 402	5 145 667	5 219 069	5 580 433
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	-4 198	-31 256	-47 525	-85 791	-114 141	-95 549	-249 839	-211 376	-239 397	-323 070
C. Aktivace [v tis. Kč]	-967 083	-1 037 918	-1 061 601	-1 107 947	-1 108 429	-1 034 478	-1 032 349	-995 931	-1 012 043	-945 927
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	8 220 264	8 340 470	7 956 284	8 254 767	8 548 220	9 116 481	9 884 815	10 484 841	11 165 613	10 905 812
D. I. Mzdové náklady [v tis. Kč]	5 947 134	6 011 658	5 720 820	5 908 095	6 140 594	6 482 891	6 995 305	7 516 004	7 983 206	7 809 682
D. 2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	2 194 330	2 197 635	2 109 769	2 184 844	2 295 033	2 402 298	2 602 273	2 805 216	2 976 373	2 885 971
D. 2. 2. Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	252 087	242 833	222 068	290 945	384 463	354 284	387 618	394 670	538 485	554 842
E. I. I. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	1 511 324	1 532 623	1 643 708	1 657 114	1 787 284	3 080 052	2 181 983	1 595 393	2 114 978	2 241 303
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	183 157	176 633	225 016	191 993	167 871	229 815	215 849	250 984	279 753	236 253
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	1 614 948	1 027 104	358 608	852 663	443 598	648 826	1 867 747	1 157 032	1 833 667	1 852 269
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	317 525	237 502	91 785	169 672	204 458	90 202	327 004	296 844	391 116	350 381
***VH za účetní období [v tis. Kč]	1 297 423	789 602	266 823	682 991	239 140	558 624	1 540 743	860 188	1 442 551	1 501 888

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	12 175 677	11 728 292	10 629 321	11 280 252	11 988 102	12 746 857	13 693 306	14 355 050	15 762 341	14 894 886
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	3 955 413	3 387 822	2 673 037	3 025 485	3 439 882	3 630 376	3 808 491	3 870 209	4 596 727	3 989 073
EBIT [v tis. Kč]	1 798 104	1 203 737	583 624	1 044 656	611 468	878 641	2 083 597	1 408 016	2 113 420	2 088 522
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	38 751 731	37 843 130	34 360 411	34 977 359	36 218 506	37 223 053	39 531 987	41 105 111	43 845 369	42 160 611
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	40 248 456	39 453 427	35 798 126	36 147 073	37 166 269	38 903 432	41 401 535	42 392 767	46 023 295	44 904 716
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	32 583	31 953	30 789	30 787	30 889	30 380	29 829	29 292	28 051	27 466
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	2 706	2 819	2 883	3 029	3 241	3 359	3 676	3 772	3 894	4 161
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	2 951	2 972	2 961	3 056	3 184	3 244	3 523	3 743	3 921	4 095
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	2 204 215	2 502 554	2 084 575	3 150 010	4 485 467	3 376 532	3 747 362	2 809 416	3 612 941	2 617 512
Náklady celkem [v tis. Kč]	38 951 019	38 663 818	35 531 268	35 464 082	36 927 114	38 344 804	39 860 774	41 532 580	44 580 735	43 402 832

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	6,93 %	4,53 %	2,15 %	3,41 %	1,82 %	2,48 %	5,53 %	3,59 %	5,26 %	4,97 %
Čistý obrat/Aktiva	1,55	1,48	1,32	1,18	1,11	1,10	1,10	1,08	1,15	1,07
EBIT/Čistý obrat	4,47 %	3,05 %	1,63 %	2,89 %	1,65 %	2,26 %	5,03 %	3,32 %	4,59 %	4,65 %
VK/Aktiva	43,35 %	44,23 %	47,06 %	46,28 %	44,88 %	47,72 %	44,79 %	54,62 %	55,81 %	55,49 %
UZ/Aktiva	59,33 %	57,99 %	60,72 %	56,94 %	54,51 %	57,86 %	56,51 %	65,51 %	66,16 %	65,29 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	4,42 %	4,83 %	6,07 %	5,87 %	5,19 %	6,41 %	4,89 %	5,88 %	6,73 %	5,73 %
L3 (Běžná likvidita)	0,88	0,80	0,80	0,78	0,72	0,82	0,88	1,06	1,05	1,13
L2 (Pohotová likvidita)	0,74	0,67	0,66	0,63	0,58	0,67	0,70	0,86	0,85	0,93
L1 (Okamžitá likvidita)	0,14	0,13	0,15	0,14	0,15	0,21	0,23	0,27	0,31	0,38
HOP/Čistý obrat	9,83 %	8,59 %	7,47 %	8,37 %	9,26 %	9,33 %	9,20 %	9,13 %	9,99 %	8,88 %
PH/Čistý obrat	30,25 %	29,73 %	29,69 %	31,21 %	32,26 %	32,77 %	33,07 %	33,86 %	34,25 %	33,17 %
ON/Čistý obrat	20,42 %	21,14 %	22,23 %	22,84 %	23,00 %	23,43 %	23,88 %	24,73 %	24,26 %	24,29 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	345 023	337 293	315 679	333 572	351 252	377 807	408 692	434 152	493 422	470 954
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	373 679	367 050	345 235	366 391	388 103	419 581	459 054	490 060	561 918	542 309
Průměrná mzda [v Kč]	15 210	15 678	15 484	15 992	16 566	17 783	19 543	21 382	23 716	23 695

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Indexy cen průmyslových výrobců jsou za pekařské výrobky a těstoviny v období 2011–2020 uvedeny v tabulce 3.1. Vzhledem k roku 2005, ke kterému se indexy vztahují, vykazují ceny dlouhodobé výkyvy. Vývoj cen potravinářské produkce CPA 10.7 se odvíjí od celkové produkce a kvality sklizně, zejména obilovin a z aktuálních přírodních podmínek. Meziročně k roku 2020 došlo k nárůstu cen průmyslových výrobců o 2,2 p. b.

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pekařské výrobky a těstoviny	10.7	125,7 %	130,5 %	130,1 %	127,1 %	125,5 %	122,9 %	125,6 %	127,8 %	134,2 %	136,4 %

Pramen: ČSÚ

4. Shrnutí a perspektivy oboru

Pekárenský průmysl patří mezi klíčové obory potravinářského průmyslu. Obor se významně podílí na počtu zaměstnaných osob, počtu podnikatelských subjektů a přidané hodnotě celého potravinářského průmyslu.

Ekonomickou situaci v roce 2020 lze hodnotit jako méně příznivou, jelikož došlo k poklesu hodnot základních ukazatelů. V roce 2020 došlo k rozšíření podnikatelské základny, nicméně počet pracovních sil v oboru dále klesal, stejně tak i přidaná hodnota, tržby a produktivita práce. Hodnoty produktivity práce a měsíční mzdy patří dlouhodobě mezi nejnižší při komparaci s hodnotami celého sektoru.

CZ-NACE 10.8 Výroba ostatních potravinářských výrobků

1. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V systému CZ-NACE obor 10.8 – Výroba ostatních potravinářských výrobků zahrnuje následující výrobní třídy:

- **10.81** – výroba cukru,
- **10.82** – výroba kaka, čokolády a cukrovinek,
- **10.83** – zpracování čaje a kávy,
- **10.84** – výroba koření a aromatických výtažků,
- **10.85** – výroba hotových pokrmů,
- **10.86** – výroba homogenizovaných potravinářských přípravků a dietních potravin,
- **10.89** – výroba ostatních potravinářských výrobků jinde neuvedených.

Výroba cukru – CZ-NACE 10.81 je v podílu na tržbách jednou z největších výrobních tříd v rámci CZ-NACE 10.8.

V ČR se cukrová řepa pro výrobu cukru v roce 2020/21 pěstovala na ploše 57,1 tis. ha. Produkční plocha tak meziročně klesla o 0,8 %. Průměrný výnos cukrové řepy při skutečně dosažené cukernatosti oproti roku 2019/20 vzrostl o 1,7 % a dosáhl hodnoty 61,90 t/ha. Cukernatost vlivem přírodních podmínek klesla o 6,3 % na 15,8 %.

Cukrovarnická kampaň 2020/21 proběhla v ČR v období od 11. září 2020 do 7. února 2021 a průměrná délka kampaně trvala 115 dnů.

Na celkové výrobě cukru z cukrové řepy se v Čechách a na Moravě podílelo v roce 2020/21 šest cukrovarnických společností (Tereos TTD, a. s., Moravskoslezské cukrovarny, a. s., Cukrovar Vrbátky, a. s., Litovelská cukrovarna, a. s. a Hanácká potravinářská společnost, s. r. o.), a také podnik vyrábějící cukr z meziproductů pocházejících z cukrové třtiny, společnost ED&F Man Ingredients s.r.o. s cukrovarem ve Zvoleněvsi.

Podíl CZ-NACE 10.8 na tržbách v rámci CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 21,5 % (meziroční nárůst o 2,0 p. b.). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru v roce 2020 meziročně vzrostl (o 377 zaměstnanců). Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví meziročně vzrostl o 1,2 p. b. a činí 20,3 %. Přidaná hodnota oboru v roce 2020 meziročně rostla. Podíl hodnocené agregace v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 se meziročně zvýšil na 25,2 % tj. nárůst o 1,5 p. b.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

V roce 2020 byl zaznamenán meziroční nárůst jak u ukazatele tržby, tak i u přidané hodnoty oboru. Průměrná mzda od roku 2014 meziročně roste. Produkční síla (EBIT/Aktiva) oboru, jež patří k indikátorům charakterizujícím jeho ekonomickou bonitu se vyznačuje kolísavým vývojem, hodnota tohoto ukazatele za rok 2020 naznačuje dosažení jeho druhé nejvyšší hodnoty za celé sledované období (nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2011). Hlavní ekonomické ukazatele uvádí tabulka 2. 1, zachycující vývoj základních položek výkazu zisku a ztrát v letech 2011–2020. Tabulka 2.2 uvádí další doplňující údaje a tabulka 2.3 vybrané ukazatele finanční analýzy.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	44 393 881	48 705 997	44 978 125	46 012 905	45 541 891	47 368 901	47 139 776	48 049 417	52 693 794	53 504 809
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	16 540 766	18 119 053	10 162 720	10 211 577	11 434 196	11 363 248	10 760 576	11 450 218	13 034 650	17 164 109
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	50 884 825	55 881 214	48 682 344	49 420 972	48 864 120	51 654 607	51 382 876	52 280 629	56 971 038	58 958 642
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	48 880 199	56 710 618	43 212 898	44 615 334	44 728 652	45 640 096	45 217 498	45 973 996	50 773 334	54 636 005
A. I. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	11 150 223	12 983 937	6 952 609	7 064 881	7 643 036	7 385 976	7 116 351	7 306 649	8 849 620	12 487 653
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	-785 104	-1 828 024	-90 339	200 402	967 592	163 509	-1 110 855	405 860	80 323	-671 421
C. Aktivace [v tis. Kč]	-315 296	-212 077	-403 768	-461 773	-498 661	-471 944	-488 019	-493 504	-172 536	-105 956
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	6 178 750	6 620 094	6 131 122	6 195 489	6 435 567	6 831 666	7 350 796	8 249 947	9 030 365	9 505 955
D. I. Mzdové náklady [v tis. Kč]	4 455 238	4 650 336	4 281 637	4 396 589	4 590 270	4 872 017	5 282 482	5 881 344	6 407 759	6 753 595
D. 2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	1 626 307	1 673 858	1 574 811	1 615 293	1 684 076	1 779 696	1 920 942	2 131 512	2 335 835	2 477 713
D. 2. 2. Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	141 930	128 671	140 585	151 872	205 825	186 748	184 773	200 666	270 667	356 311
E. I. I. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	1 764 402	1 784 860	1 812 232	2 054 306	2 158 947	2 071 625	2 227 133	2 412 467	2 599 789	2 754 553
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	225 620	218 135	194 711	186 710	174 725	149 496	181 673	260 995	374 702	324 718
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	4 251 299	3 053 629	3 396 119	3 260 064	2 882 542	4 198 822	3 540 940	2 668 467	2 748 754	4 147 730
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	918 668	932 985	628 815	550 594	481 831	736 855	665 908	634 258	664 339	840 054
***VH za účetní období [v tis. Kč]	3 332 632	2 120 644	2 767 304	2 709 470	2 400 712	3 461 966	2 875 032	2 034 210	2 084 414	3 307 676

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	13 154 849	12 154 533	12 422 055	11 870 519	11 778 504	13 400 488	13 281 729	13 613 283	15 047 324	16 810 290
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	6 976 099	5 534 439	6 290 933	5 675 030	5 342 936	6 568 822	5 930 933	5 363 336	6 016 959	7 304 336
EBIT [v tis. Kč]	4 476 919	3 271 764	3 590 830	3 446 774	3 057 268	4 348 318	3 722 613	2 929 462	3 123 456	4 472 448
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	60 934 647	66 825 049	55 140 845	56 224 482	56 976 087	58 732 149	57 900 353	59 499 634	65 728 444	70 668 918
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	63 317 334	69 601 567	57 655 861	58 238 590	59 426 544	60 696 136	59 630 250	61 183 250	67 725 859	73 247 134
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	15 584	15 986	15 363	15 158	15 395	15 581	15 726	16 371	16 782	17 159
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	1 144	1 381	1 360	1 197	1 294	1 343	1 403	1 419	1 615	1 739
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	1 474	1 630	1 585	1 514	1 532	1 579	1 628	1 687	1 909	2 090
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	1 952 278	2 239 498	2 976 041	3 194 409	2 342 793	3 494 793	3 533 389	3 292 186	3 827 290	4 683 747
Náklady celkem [v tis. Kč]	59 984 675	67 480 893	54 888 575	55 529 099	57 025 815	57 234 179	56 755 214	59 149 028	65 641 443	69 939 458

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	11,39 %	7,51 %	8,21 %	7,70 %	6,77 %	9,28 %	7,90 %	5,79 %	5,94 %	7,93 %
Čistý obrat/Aktiva	1,61	1,60	1,32	1,30	1,32	1,30	1,26	1,21	1,29	1,30
EBIT/Čistý obrat	7,07 %	4,70 %	6,23 %	5,92 %	5,14 %	7,16 %	6,24 %	4,79 %	4,61 %	6,11 %
VK/Aktiva	51,59 %	49,96 %	52,17 %	52,64 %	52,97 %	53,06 %	54,00 %	49,81 %	47,05 %	49,00 %
UZ/Aktiva	59,65 %	58,84 %	61,60 %	61,88 %	62,83 %	60,31 %	62,45 %	58,60 %	55,76 %	56,64 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	7,12 %	5,64 %	4,72 %	4,51 %	3,92 %	4,40 %	4,56 %	5,87 %	8,18 %	7,53 %
L3 (Běžná likvidita)	1,41	1,49	1,57	1,59	1,62	1,51	1,47	1,34	1,25	1,36
L2 (Pohotová likvidita)	0,93	0,94	0,98	0,99	1,03	0,98	0,89	0,80	0,75	0,76
L1 (Okamžitá likvidita)	0,18	0,19	0,24	0,24	0,24	0,18	0,17	0,18	0,20	0,20
HOP/Čistý obrat	11,02 %	7,95 %	10,91 %	9,74 %	8,99 %	10,82 %	9,95 %	8,77 %	8,88 %	9,97 %
PH/Čistý obrat	20,78 %	17,46 %	21,55 %	20,38 %	19,82 %	22,08 %	22,27 %	22,25 %	22,22 %	22,95 %
ON/Čistý obrat	9,76 %	9,51 %	10,63 %	10,64 %	10,83 %	11,26 %	12,33 %	13,48 %	13,33 %	12,98 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	786 388	699 866	742 818	725 797	705 751	791 797	775 394	765 210	817 902	889 540
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	844 105	760 308	808 566	783 112	765 076	860 047	844 584	831 550	896 636	979 668
Průměrná mzda [v Kč]	23 823	24 241	23 225	24 171	24 847	26 057	27 993	29 938	31 819	32 799

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Cenový vývoj, vyjádřený indexy cen průmyslových výrobců ostatních potravinářských výrobků (tabulka 3.1) ukazuje ve sledovaném období jejich každoroční nárůst oproti poměřovanému roku 2005.

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ostatní potravinářské výrobky	10.8	105,6 %	113,4 %	113,5 %	111,0 %	106,2 %	106,3 %	108,8 %	104,0 %	103,9 %	108,6 %

Pramen: ČSÚ

4. Shrnutí a perspektivy oboru

CZ-NACE 10.8 skládající se z rozmanitých výrobních tříd zaujímal v hodnoceném roce v rámci CZ-NACE 10 druhé místo v podílu na tržbách. Hodnoty oboru za rok 2020 u základních ukazatelů jsou optimistické, došlo k meziročnímu nárůstu např. jak u tržeb, tak u přidané hodnoty. Ukazatelé mzda v oboru i přidaná hodnota na zaměstnance jsou v roce 2020 také meziročně rostoucí.

Šancí pro obor je pronikat na nové trhy, být aktivní v inovacích a přizpůsobovat své produkty požadavkům zákazníků. V neposlední řadě také nadále zvyšovat efektivitu výroby v zájmu růstu její konkurenceschopnosti.

CZ-NACE 10.9 Výroba průmyslových krmiv

I. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

V klasifikaci ekonomických činností (CZ-NACE) zahrnuje obor Výroba krmiv (CZ-NACE 10.9) níže uvedené třídy:

- **10.91** – Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata,
- **10.92** – Výroba průmyslových krmiv pro zvířata v zájmovém chovu.

Mezi hlavní výrobce průmyslových krmiv v ČR podle výše tržeb patří Hill's Pet Nutrition Manufacturing, s. r. o., De Heus, a. s., Primagra, a. s. a Afeed CZ, a. s.

Výroba průmyslových krmiv se podílela v roce 2020 na celkových tržbách Výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) 15,5 %. Tento podíl meziročně mírně vzrostl. Na tvorbě celkové přidané hodnoty potravinářského průmyslu se výrobci krmiv podíleli 10,6 % s meziročním mírným nárůstem tohoto podílu.

V podnicích Výroby průmyslových krmiv v roce 2020 bylo zaměstnáno 5 315 osob, tj. 6,3 % z celkového počtu pracovníků ve Výrobě potravinářských výrobků. Výrobní obor patří mezi obory, kde pracuje méně lidí při komparaci s ostatními potravinářskými obory. Nicméně dochází k růstu počtu zaměstnanců. Obdobně je tomu z hlediska podnikatelské základny, v oboru výroby průmyslových krmiv podniká 4,6 % v rámci CZ-NACE 10.

V roce 2020 celková výroba krmných směsí dosáhla hodnoty 2 765,1 tis. tun při meziročním nárůstu o 1,0 %. Nejvíce se na celkové výrobě krmných směsí podílí směsi pro hospodářská zvířata (zvířat, která jsou určena k produkci potravin) ve výši 2 462,7 tis. t. Tato výroba se meziročně zůstala na téměř konstantní úrovni. V rámci této kategorie došlo k poklesu u drůbeže o 1,6 %. Mírné nárůsty byly zaznamenány u kategorie skotu o 1,2 %.

V absolutním vyjádření se nejvíce směsí vyrobilo pro drůbež (1 044,5 tis. t, podíl 37,8 % na výrobě směsí), prasata (760,9 tis. t s 27,5% podílem) a skot (569,9 tis. t s 20,6% podílem). Krmných směsí vyrobených pro domácí zvířata (zvířata neurčená k produkci potravin se vyrobilo celkem 302,4 tis. t (na celkové výrobě se podílí 10,9 %). Primárně se na tomto nárůstu podílela kategorie ostatní⁴, tato výroba se meziročně zvýšila o 1,3 % (na 22,6 tis. t). Výroba krmiv pro psy, kočky a ptactvo meziročně vzrostla o 7,2 %. Krmné směsi jsou převážně vyráběny pro dodavatele než pro vlastní spotřebu.

Tabulka 1.1 – Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (tis. tun)

Období	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zvířata určená k produkci potravin	2 486,6	2 205,2	2 197,4	2 264,6	2 348,0	2 351,1	2 358,0	2 390,4	2 430,6	2 454,0	2 462,7
Zvířata neurčená k produkci potravin	270,9	154,2	211,1	219,2	220,6	217,6	276,1	288,0	278,5	283,3	302,4
Ostatní celkem	92,2	79,6	84,3	92,0	88,3	105,6	92,7	90,0	95,3	93,0	110,0
Celkem	2 757,4	2 359,4	2 408,5	2 483,7	2 568,5	2 568,7	2 634,1	2 678,4	2 709,1	2 737,2	2 765,1

Pramen: MZe, Výroba průmyslových krmiv v roce 2020, výsledky statistického zjišťování

⁴ Ostatní zvířata neurčená k produkci potravin od r. 2016 zahrnují: směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách, ryby.

Tabulka 1.2 – Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tis. tun)

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Prasata celkem	765,1	775,0	764,3	758,6	760,9
uváděné do oběhu pro cizí odběratele	681,0	704,2	702,8	703,2	699,9
určené pro vlastní spotřebu	84,1	70,8	61,5	55,4	61,0
Drůbež celkem	983,0	1009,4	1064,7	1061,7	1044,5
uváděné do oběhu pro cizí odběratele	924,1	976,3	1032,7	1029,9	1016,0
určené pro vlastní spotřebu	58,8	33,1	32,0	31,9	28,5
Skot celkem	532,6	532,6	524,7	563,0	569,9
uváděné do oběhu pro cizí odběratele	425,9	425,1	428,2	462,4	468,4
určené pro vlastní spotřebu	106,7	107,5	96,4	100,6	101,6
Ostatní zvířata	77,3	73,4	77,0	70,6	87,4
uváděné do oběhu pro cizí odběratele	77,1	73,3	76,4	70,4	87,2
určené pro vlastní spotřebu	0,3	0,1	0,5	0,2	0,2
Krmné směsi celkem	2358,0	2390,4	2430,6	2454,0	2462,7

Pramen: MZe, Výroba průmyslových krmiv v roce 2019, výsledky statistického zjišťování

V roce 2020 byla zjištěna celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí 2 631,2 tis. tun a meziročně tak došlo k mírnému nárůstu o necelé 1 %. Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí z krmných surovin zůstávají obiloviny (61,6 %). Ty byly tvořeny z 52,8 % pšenicí, 21,2 % ječmenem, 20,7 % kukuřicí, 3,7 % žitem a tritikále a 1,3 % ovsem. Meziročně spotřeba celková obilovin zůstala na konstantní úrovni. K nárůstu však došlo u ječmene (o 7,8 %), žita a tritikále (7,5 %). K poklesu došlo u ovsa o téměř 10 % nebo u kukuřice (5,3 %). Dále byla využívána i olejnatá semena, jejichž podíl činil 20,3 % a jejich spotřeba meziročně zůstala na konstantní úrovni.

2. Hlavní ekonomické ukazatele

Hlavní ekonomické ukazatele shrnuje následující tabulka 2.1, která zachycuje vývoj základních položek výkazu zisku a ztráty v letech 2011–2020. Dále tabulka 2.2 s dalšími doplňujícími daty a tabulka 2.3 s vybranými ukazateli finanční analýzy.

Výrobci krmiv se na podnikatelské struktuře potravinářství podíleli 4,6 % v roce 2020. V tomto výrobním oboru podniká 415 subjektů. Jejich počet meziročně zůstal na stabilní úrovni. Tento obor je tvořen hlavně menšími podniky.

Počet osob pracujících ve výrobě průmyslových krmiv delší dobu roste. Meziročně došlo k nárůstu počtu zaměstnaných o 2,6 %, přičemž obor zaměstnává celkem 6,3 % v rámci celé Výroby potravinářských výrobků.

Celkové tržby v posledních čtyřech letech vzrostly. Meziročně k roku 2020 došlo k nárůstu o 5,8 %. Pozitivně lze hodnotit i vývoj ukazatele přidaná hodnota, která se meziročně také zvýšila a to o 8,4 %. K růstu došlo i u produktivity práce na zaměstnanec o 5,6 %. Produktivita práce v tomto oboru patří mezi nejvyšší a výrazně převyšuje i průměrnou produktivitu odvětví Výroby potravinářských výrobků.

Průměrná hrubá měsíční mzda se meziročně zvýšila na 40 322 Kč. Jedná se o meziroční nárůst 6,6 %. Tato mzda je vyšší než celoodvětvový průměr Výroby potravinářských výrobků (28 811 Kč).

Produkční síla, měřená ukazatelem ROA (tzn. EBIT/aktiva) podniků Výroby průmyslových krmiv meziročně zůstala na stabilní úrovni, tj. 5,7 %, jelikož výsledek hospodaření se meziročně téměř nezměnil.

Tabulka 2.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb [v tis. Kč]	28 516 324	29 300 835	32 147 107	35 173 964	34 711 732	25 098 334	25 680 448	27 252 887	29 061 860	30 890 745
II. Tržby za prodej zboží [v tis. Kč]	19 443 096	21 901 655	25 082 038	23 396 543	22 315 989	18 999 878	18 229 066	18 661 660	19 159 983	20 130 604
Výkony vč. obchodní marže [v tis. Kč]	30 887 987	31 896 737	36 530 933	38 571 819	38 206 801	26 439 403	27 804 032	29 288 169	31 264 259	33 616 648
A. Výkonová spotřeba [v tis. Kč]	41 956 323	45 329 442	50 754 286	51 022 289	49 140 424	38 045 967	38 300 644	40 104 334	42 069 374	44 584 017
A. I. Náklady vynaložené na prodané zboží [v tis. Kč]	17 497 487	19 824 334	21 516 957	20 651 623	19 282 431	17 395 550	16 530 778	17 073 342	17 348 975	18 061 887
B. Změna stavu zásob vlastní činnosti [v tis. Kč]	28 990	-79 301	-335 226	-173 973	-44 484	622 840	-109 396	-77 405	-23 197	-289 286
C. Aktivace [v tis. Kč]	-455 045	-439 281	-483 520	-478 961	-417 027	-359 581	-315 900	-369 560	-368 194	-367 901
D. Osobní náklady [v tis. Kč]	2 568 516	2 517 942	2 525 278	2 640 719	2 637 095	2 422 410	2 739 835	2 972 331	3 250 589	3 465 629
D. I. Mzdové náklady [v tis. Kč]	1 777 397	1 787 039	1 731 459	1 806 986	1 805 188	1 747 081	1 994 985	2 154 665	2 351 857	2 571 731
D. 2. Náklady na soc. zabezp. a zdrav. pojištění a ostatní náklady [v tis. Kč]	648 425	620 724	626 647	665 956	665 829	649 144	747 143	803 421	859 646	953 641
D. 2. 2. Ostatní osobní náklady [v tis. Kč]	48 215	48 119	53 165	66 611	74 260	60 811	59 282	68 002	94 688	128 800
E. I. I. Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé (Odpisy DM) [v tis. Kč]	836 726	942 400	972 443	960 554	995 093	1 043 148	1 145 792	1 249 943	1 318 835	1 442 318
J. Nákladové úroky a podobné náklady [v tis. Kč]	177 291	214 163	179 386	152 731	147 376	148 935	148 239	222 541	335 403	267 888
**VH před zdaněním [v tis. Kč]	2 579 347	2 673 640	3 472 870	4 635 252	4 665 941	4 949 914	2 025 802	2 093 570	1 786 894	1 897 252
L. Daň z příjmů [v tis. Kč]	502 091	487 867	653 364	763 963	834 311	880 558	338 584	348 461	287 648	345 392
***VH za účetní období [v tis. Kč]	2 077 256	2 185 773	2 819 505	3 871 289	3 831 631	4 069 356	1 687 218	1 745 109	1 499 246	1 551 860

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota [v tis. Kč]	6 429 152	6 391 629	7 293 605	8 201 153	8 348 809	5 788 986	6 034 167	6 257 176	6 543 860	7 094 518
Hrubý operační přebytek [v tis. Kč]	3 860 636	3 873 687	4 768 326	5 560 435	5 711 714	3 366 576	3 294 331	3 284 846	3 293 271	3 628 890
EBIT [v tis. Kč]	2 756 638	2 887 803	3 652 256	4 787 983	4 813 317	5 098 849	2 174 041	2 316 111	2 122 297	2 165 141
Tržby (I.+II.) [v tis. Kč]	47 959 420	51 202 490	57 229 145	58 570 508	57 027 721	44 098 212	43 909 515	45 914 546	48 221 843	51 021 348
Čistý obrat za účetní období [v tis. Kč]	50 199 283	53 179 128	59 812 287	60 570 409	58 797 953	48 522 352	45 609 900	48 093 774	50 020 215	53 316 333
Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený	4 893	4 776	4 650	4 696	4 640	4 724	4 916	5 062	5 179	5 315
Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti	304	321	302	314	317	340	323	342	361	351
Aktivní podnikatelské subjekty, celkem	406	402	369	378	364	378	383	388	413	415
Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (Investice)	1 455 904	1 182 463	1 006 465	1 108 312	1 227 151	1 480 083	1 687 023	1 716 631	2 166 930	1 639 669
Náklady celkem [v tis. Kč]	48 122 026	50 993 356	56 992 782	56 699 115	54 966 310	44 452 994	43 922 683	46 348 659	48 520 963	51 764 465

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 2.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	9,69 %	8,79 %	10,44 %	12,39 %	14,26 %	15,70 %	6,34 %	6,30 %	5,68 %	5,69 %
Čistý obrat/Aktiva	1,77	1,62	1,71	1,57	1,74	1,49	1,33	1,31	1,34	1,40
EBIT/Čistý obrat	5,49 %	5,43 %	6,11 %	7,90 %	8,19 %	10,51 %	4,77 %	4,82 %	4,24 %	4,06 %
VK/Aktiva	51,51 %	53,12 %	58,15 %	61,18 %	54,00 %	53,49 %	53,67 %	49,12 %	50,45 %	52,26 %
UZ/Aktiva	72,09 %	75,97 %	75,72 %	77,42 %	72,73 %	69,65 %	69,74 %	68,15 %	70,23 %	69,60 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	3,03 %	2,85 %	2,92 %	2,43 %	2,33 %	2,84 %	2,69 %	3,18 %	4,53 %	4,06 %
L3 (Běžná likvidita)	1,36	1,51	1,86	2,13	1,56	1,46	1,50	1,49	1,52	1,70
L2 (Pohotová likvidita)	0,87	0,97	1,27	1,48	0,89	0,84	0,90	0,87	0,87	1,00
L1 (Okamžitá likvidita)	0,09	0,09	0,14	0,14	0,11	0,12	0,12	0,11	0,10	0,15
HOP/Čistý obrat	7,69 %	7,28 %	7,97 %	9,18 %	9,71 %	6,94 %	7,22 %	6,83 %	6,58 %	6,81 %
PH/Čistý obrat	12,81 %	12,02 %	12,19 %	13,54 %	14,20 %	11,93 %	13,23 %	13,01 %	13,08 %	13,31 %
ON/Čistý obrat	5,12 %	4,73 %	4,22 %	4,36 %	4,49 %	4,99 %	6,01 %	6,18 %	6,50 %	6,50 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	1 236 911	1 253 935	1 472 767	1 637 063	1 684 078	1 143 298	1 151 809	1 157 827	1 181 147	1 252 170
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	1 313 829	1 338 211	1 568 488	1 746 363	1 799 146	1 225 551	1 227 512	1 236 064	1 263 541	1 334 816
Průměrná mzda [v Kč]	30 268	31 179	31 029	32 065	32 418	30 822	33 819	35 470	37 843	40 322

Pramen: ČSÚ, MPO

3. Cenový vývoj

Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011–2020, vztažené k roku 2005 za CZ-CPA 10.9 Průmyslová krmiva se meziročně mírně snížily (viz tabulka 3.1).

Tabulka 3.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Průmyslová krmiva	10.9	122,0 %	130,8 %	143,1 %	133,1 %	130,0 %	126,3 %	122,7 %	125,3 %	128,1 %	126,9 %

Pramen: ČSÚ

4. Shrnutí a perspektivy oboru

Výroba krmných směsí pro hospodářská zvířata meziročně zůstala téměř na konstantní úrovni. V rámci této kategorie došlo k poklesu u drůbeže o 1,6 %. Mírné nárůsty byly zaznamenány u kategorie skotu o 1,2 %. Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež (více jak 1 mil. tun). Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí zůstávají obiloviny, jejichž celkové využití meziročně zůstalo na stejné úrovni předchozího roku.

Dle hodnocení vybraných ekonomických ukazatelů došlo k mírnému poklesu počtu podniků v oboru výroby průmyslových krmiv, zároveň se zvýšil počet pracovních sil. Meziročně lze vývoj oboru ohodnotit pozitivně, došlo k růstu klíčových ukazatelů, jako jsou tržby, přidaná hodnota, produktivita práce.

CZ-NACE II VÝROBA NÁPOJŮ

I. Charakteristika oddílu

Členění oddílu CZ-NACE II (členění je zde uvedeno dle tříd, tento oddíl se dle skupin nečlení):

- **11.01** – Destilace, rektifikace a míchání lihovin;
- **11.02** – Výroba vína z vinných hroznů;
- **11.03** – Výroba jablečného vína a jiných ovocných vín;
- **11.04** – Výroba ostatních nedestilovaných kvašených nápojů;
- **11.05** – Výroba piva;
- **11.06** – Výroba sladu;
- **11.07** – Výroba nealkoholických nápojů, stáčení minerálních a ostatních vod do lahví.

K charakteristice oddílu nutno uvést, že nápoje nepředstavují doplněk potravin, ale jsou samostatným výrobním, prodejním a spotřebním segmentem. Nápoje lze členit podle různých hledisek. Základním tříděním je na alkoholické a nealkoholické.

Mezi odvětví, na které pandemie COVID 19 výrazně negativně dopadla, náleží právě hodnocená výroba. Klíčovým oborem tohoto oddílu v ČR je výroba piva. Ta se zakládá na vysoké spotřebě na obyvatele. Tato spotřeba se opírá o převážně domácí produkci a tuzemské konzumenty. S výrobou piva je spojena produkce sladu a chmele. V hodnoceném roce 2020 se však podmínky na trhu výrazně změnilly. Jde o regulaci služeb typu restaurací a pohostinství či občerstvení, kde běžně pijí pivo muži, tak i ženy, s výjimkou mladistvých. Pivovarské společnosti i minipivovary většinou podle možností a poptávky zvýšily nabídku lahvového piva, které nacházelo uplatnění v domácnostech. Minipivovary iniciovaly projekt „Zachraň pivo“. Některé pivovary uplatnily na trhu i limonády, populární rádlery a pivní mixy. Nahradit čepované pivo, které je běžně konzumováno v restauracích se plně nepodařilo. Vlivem regulace i když ze zdravotních hledisek byla oprávněná, do určité míry narušila národní pivní kulturu. Tržní situace se sice v průběhu roku měnila, ale spotřeba piva a tím i výstav zaznamenal výrazný pokles.

V ČR působí 6 velkých pivovarských společností – Plzeňský Prazdroj a.s., Pivovary Staropramen a.s., Heineken ČR a.s., Budějovický Budvar, n.p., Pivovary Lobkowitz, a.s., Pivovary Moravskoslezské a.s., dále 29 samostatných pivovarů a také několik set malých pivovarů, přičemž další minipivovary stále vznikají. Největším producentem sladu jsou tradičně Sladovny Soufflet ČR, a.s. (sladovny v Nymburce, Litovli, Prostějově, Kroměříži a v Hodonicích) a největší pivovarská sladovna je Plzeňského Prazdroje.

Mezi největší domácí výrobce vína náleží skupina Bohemia Sekt, a.s., Moravské vinařské závody Bzenec, s.r.o., PATRIA Kobyly, a.s., Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo VINIUM, a.s., Velké Pavlovice, VINSELEKT Michlovský a.s., ZNOVÍN ZNOJMO, a.s., Vinné sklepy Valtice, a.s., České vinařské závody, a.s. a další společnosti.

Významné pozice ve výrobě lihovin zaujímaly v hodnoceném roce v ČR firmy STOCK Plzeň-Božkov s.r.o., Rudolf Jelínek, a.s., Jan Becher-Karlovarská Becherovka, a.s. Likérka Granette & Starorežná Distilleries, a.s. a Likérka Fruko-Schulz a.s.

Významný podíl na trhu minerálních vod v roce 2020 měla společnost Skupina Mattoni 1873, a.s. a za ní následují další výrobci, a to Poděbradka, a.s., Karlovarská Korunní, s.r.o., ONDRÁŠOVKA, a.s. a Hanácká kyselka, s.r.o. K největším firmám ve výrobě nealkoholických nápojů dále náleží Coca-Cola HBC ČR, s.r.o., Kofola, a.s. a Pepsico CZ, s.r.o. Na výrobě nealkoholických nápojů (zejména limonád) se podílejí i některé pivovary, např. Pivovar Černá Hora, a.s.

Podnikatelská báze výroby nápojů stále narůstá. Především jde o tzv. minipivovary či vinařství. Tyto podnikatelské jednotky zakládají svou existenci na značkových nápojích, jak tradičních pro lokální trh, tak na produktech osvědčených v zahraničí, jako jsou svrchně kvašená piva aj.

2. Stav oddílu

Podle Českého svazu pivovarů a sladoven roční spotřeba piva v ČR v roce 2020 dosáhla 135 litrů, což je nejméně od 60. let 20. století. Meziročně jde o pokles o 1,5 mil. hl. Výstav v hodnoceném roce dosáhl objemu 20,1 mil. hl. V předcházejících letech produkce rostla a v roce 2019 se dostala na rekordních 21,6 mil. hl. Negativní vliv má nejen uzavírka pohostinství, ale i zkrácení otvírací doby, zákaz konzumace alkoholu na veřejnosti, rušení sportovních a kulturních akcí. Výše zmíněný svaz uvádí, že v roce 2020 ukončilo svou činnost zhruba 500 hospod a další budou následovat v roce 2021. Situace u jednotlivých pivovarů je však diferencovaná. Poměr prodeje piva dodávaného do restaurací (on-trade) a do obchodů (off-trade) v roce 2020 činil 26:74.

Jak už bylo výše naznačeno nejprodávanějším obalem zůstala klasická pивní láhev. Tento obal dosahoval z celkového výstavu 46 %, u sudů, kde je výrazný pokles, podíl z celkového výstavu piva činil 25 %, u cisteren to bylo jen 2 % a plechovky pak dosáhly solidních 12 %. Dlouhodobě roste obliba ležáků – spodně kvašených piv. Oblibu získávají také nealkoholická piva. Pokles nastal i u exportu piva, protože covidová omezení platila v mnoha zemích.

Dalším oborem s vazbou na agrární produkci je výroba vína. Také u této komodity byl patrný dopad regulačních opatření v gastronomii. Pokud jde o základní surovinu, pak celková hodnota sklizených moštových hroznů dosáhla částky 1,66 mld. Kč (to představuje meziroční nárůst o 0,16 mld. Kč). Na základě průměrné ceny hroznů a průměrného výnosu hroznů byl rok 2020 ve vinohradnictví ČR opět ztrátový. V roce 2020 dosáhla ztráta 0,60 Kč/kg hroznů. Z hroznů sklizených v ČR lze získat asi 725 tis. hl vína, tedy zhruba 35 % roční spotřeby vína v ČR.

Menší objem domácí výroby vína byl i v roce 2020 řešen vysokým dovozem, který činil 1 810 tis. hl vína, tj. o 5,8 % více než v roce předchozím, v hodnotě 6,7 mld. Kč. Import bílého vína byl ve výši 916 tis. hl. Z toho podíl bílého vína sudového činil 63,5 %. Červeného vína bylo dodáno 477 tis. hl, tj. 26,4 % celkového realizovaného importu, v hodnotě 2,2 mil. Kč. U vína červeného převažoval z více než dvou třetin dovoz vína lahvéového. V roce 2020 byli největšími dodavateli vína státy EU-Itálie, Španělsko, Maďarsko a Slovensko. Na druhou stranu v roce 2020 vývoz a reexport vína z ČR klesl na 91,2 tis. hl za 985,4 mil. Kč. Bílého vína bylo vyvezeno 30,4 tis. hl v hodnotě 308,5 mil. Kč a červeného vína 42,9 tis. hl v hodnotě 526,6 mil. Kč. Z více než 90 % tvořilo export vína to lahvéové, a to jak u vína bílého, tak i červeného. Největším odběratelem bylo tradičně Slovensko. Záporná obchodní bilance s vínem se v roce 2020 v množstevním i finančním vyjádření mírně zhoršila na 1 718,2 tis. Kč.

U nealkoholických nápojů je pro trh určen poměrně široký sortiment z tuzemské výroby. Ten se u minerálních vod odlišuje podle vodního zdroje a různých příchutí a také zdravotních hledisek. Většinou se nacházejí v lázeňských oblastech. U lihovin se na trhu uplatnily všechny druhy, od vysoce kvalitních až po běžné druhy konzumního typu. Také se podle tradice vyráběly a na trhu uplatnily i bylinné likéry.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

Z tab. 3.1 je zřejmé, že tržby z prodeje V a S u hodnoceného oddílu rostly do roku 2019 tj. do roku, který nebyl postižen epidemií, o níž již byla zmínka. V roce 2020 nastal u tohoto ukazatele pokles. Obdobný vývoj je zřejmý z tab. 3.2 u ukazatele přidaná hodnota. Tab. 3.3 ukazuje, že také přidaná hodnota na zaměstnance se v roce 2020 snížila, zatímco průměrná mzda ve zmíněném roce vzrostla.

Tabulka 3.1 – Výkaz zisku a ztráty

VZZ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. Tržby z prodeje výrobků a služeb	55 616 908	56 374 060	56 804 518	59 116 405	60 090 822	60 050 939	61 392 526	64 293 483	68 111 753	61 159 609
II. Tržby za prodej zboží	5 839 209	5 992 047	6 037 492	5 768 576	6 738 979	7 283 107	9 796 048	11 086 536	11 750 990	10 202 046
A. Výkonová spotřeba	58 571 280	59 309 505	59 725 782	61 209 476	62 918 607	62 740 436	65 216 670	68 298 653	71 710 945	64 329 292
A.1. Náklady vynaložené na prodané zboží	43 470 853	44 720 323	44 982 573	45 691 851	46 981 603	46 649 967	49 169 682	51 801 982	54 217 665	48 681 687
A.2.+A.3. Spotřeba materiálu a energie a služby	3 764 361	3 737 422	3 978 032	3 829 473	4 527 577	4 917 842	6 425 128	7 817 139	8 338 249	7 553 260
B.+C. Změna stavu zásob + Aktivace	-401 772	-101 336	-327 225	294 480	-366 043	-112 404	-164 893	-542 609	2 958	-298 279
D. Osobní náklady	-477 752	-579 485	-534 579	-448 447	-250 339	-211 828	-288 331	-193 164	-189 407	-222 618
D.1 Mzdové náklady	6 867 471	6 795 257	6 714 446	7 096 376	7 315 680	7 641 888	8 403 739	8 962 640	9 667 501	9 520 449
D.2. Náklady na soc. a zdrav. pojištění a ostatní náklady	4 932 506	5 013 259	4 951 329	5 057 038	5 185 103	5 493 914	5 897 231	6 236 764	6 772 501	6 728 464
D.2.1 Náklady na soc. a zdrav. Pojištění	1 827 146	1 811 559	1 812 780	1 834 283	1 886 952	1 976 320	2 153 095	2 217 071	2 475 975	2 449 132
D.2.2 Ostatní náklady	184 305	127 958	129 017	126 507	155 348	172 650	150 365	175 470	275 603	257 437
E.1 Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného maj.	5 217 108	4 897 294	4 692 299	4 850 406	4 852 209	5 016 775	5 094 640	5 007 684	5 320 003	5 382 922
J. Nákladové úroky a podobné náklady	1 357 922	1 336 821	2 134 550	2 089 539	1 712 681	1 334 071	1 374 333	1 449 617	1 431 239	637 664
**VH před zdaněním	4 939 922	4 924 164	5 056 903	2 548 416	7 430 265	6 135 728	7 720 867	6 154 872	10 641 639	8 788 671
***VH za účetní období	5 839 209	5 992 047	6 037 492	5 768 576	6 738 979	7 283 107	9 796 048	11 086 536	11 750 990	10 202 046

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 3.2 – Doplnující a dopočtená data

Doplnující data	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Přidaná hodnota	18 864 788	18 326 603	18 721 241	19 347 098	20 464 580	21 008 311	22 472 116	24 313 810	25 831 529	23 200 865
Hrubý operační přebytek	11 997 316	11 531 347	12 006 795	12 250 722	13 148 900	13 366 423	14 068 377	15 351 170	16 164 028	13 680 416
EBIT	6 297 844	6 260 985	7 191 452	4 637 955	9 142 946	7 469 799	9 095 200	7 604 489	12 072 879	9 426 335
Čistý obrat za účetní období	61 456 117	62 366 106	62 842 010	64 884 981	66 829 801	67 334 046	71 188 574	75 380 019	79 862 744	71 361 655
Tržby	66 607 439	67 391 435	68 568 857	71 183 612	72 904 605	74 037 325	77 108 785	81 946 558	87 181 467	77 855 405
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	13 881	13 574	13 294	13 358	13 471	13 690	14 199	14 606	14 901	14 500
Pracující majitelé	789	782	812	1 064	1 235	1 353	1 657	1 780	1 807	1 931
Počet jednotek	1 277	1 222	1 266	1 613	1 815	2 052	2 237	2 412	2 544	2 691
Investice	4 475 684	4 755 504	4 289 657	3 683 600	4 978 351	4 674 474	4 919 324	6 558 197	5 865 843	5 244 215
Náklady celkem	61 980 521	63 671 864	64 835 922	69 719 202	66 907 610	69 171 883	71 080 386	76 998 150	78 352 983	70 735 060

Pramen: ČSÚ, MPO

Tabulka 3.3 – Ukazatelé

Finanční ukazatelé	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
EBIT/Aktiva	7,46 %	8,30 %	7,01 %	4,78 %	9,34 %	7,47 %	8,99 %	7,52 %	11,10 %	8,67 %
Čistý obrat/Aktiva	0,79	0,89	0,67	0,73	0,75	0,74	0,76	0,81	0,80	0,72
EBIT/Čistý obrat	9,46 %	9,29 %	10, %	6,52 %	12,54 %	10,09 %	11,80 %	9,28 %	13,8 %	12,11 %
VK/Aktiva	45,12 %	36,18 %	43,61 %	41,26 %	48,93	47,94 %	46,86 %	47,70 %	55,90 %	51,07 %
UZ/Aktiva	60,64 %	45,95 %	50,32 %	47,09 %	54,49 %	53,91 %	52,20 %	56,08 %	65,82 %	60,48 %
Úroková míra (zVZZ: nákladové úroky/úročené cizí zdroje)	10,37	18,13 %	31,00 %	36,93 %	31,50 %	22,38 %	25,42 %	17,09 %	13,25 %	6,23 %
L3 (Běžná likvidita)	0,97	1,02	1,21	1,13	1,04	1,10	1,15	1,25	1,18	1,01
L2 (Pohotová likvidita)	0,67	0,69	0,81	0,80	0,72	0,75	0,78	0,83	0,81	0,72
L1 (Okamžitá likvidita)	0,18	0,20	0,24	0,23	0,22	0,25	0,21	0,27	0,22	0,18
HOP/Čistý obrat	18,01 %	17,11 %	17,51 %	17,21 %	18,04 %	18,05 %	18,24 %	18,73 %	18,54 %	17,57 %
PH/Čistý obrat	28,32 %	27,19 %	27,30 %	27,18 %	28,07 %	28,38 %	29,14 %	29,67 %	29,63 %	29,80 %
ON/Čistý obrat	10,31 %	10,08 %	9,79 %	9,97 %	10,03 %	10,32 %	10,90 %	10,94 %	11,09 %	12,23 %
Přidaná hodnota na pracující osobu [v Kč]	1 285 985	1 276 534	1 327 173	1 341 568	1 391 577	1 396 504	1 417 285	1 483 811	1 546 087	1 411 954
Přidaná hodnota na zaměstnance [v Kč]	1 359 075	1 350 108	1 408 271	1 448 395	1 519 116	1 534 564	1 582 711	1 664 671	1 733 558	1 600 014
Průměrná mzda [v Kč]	29 613	30 777	31 038	31 549	32 075	33 442	34 612	35 584	37 875	38 668

Pramen: ČSÚ, MPO

4. Cenový vývoj

Jak ukazuje tab. 4.1, cenové indexy u nápojů se v jednotlivých letech dostávají do neobvyklých hladin a postupně se zvyšují, což je v kontextu s růstem nákladů vyvolaných růstem cen vstupů, a to nejen energií, ale i cukru a dalších, např. zvýšených nároků na hygienu a sanitaci.

Tabulka 4.1 – Indexy cen průmyslových výrobců v letech 2011 až 2020 podle CZ-CPA (rok 2005 = 100 %)

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku									
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nápoje	11	111,8 %	116,2 %	116,6 %	117,5 %	118,3 %	117,3 %	118,0 %	120,7 %	123,9 %	124,5 %

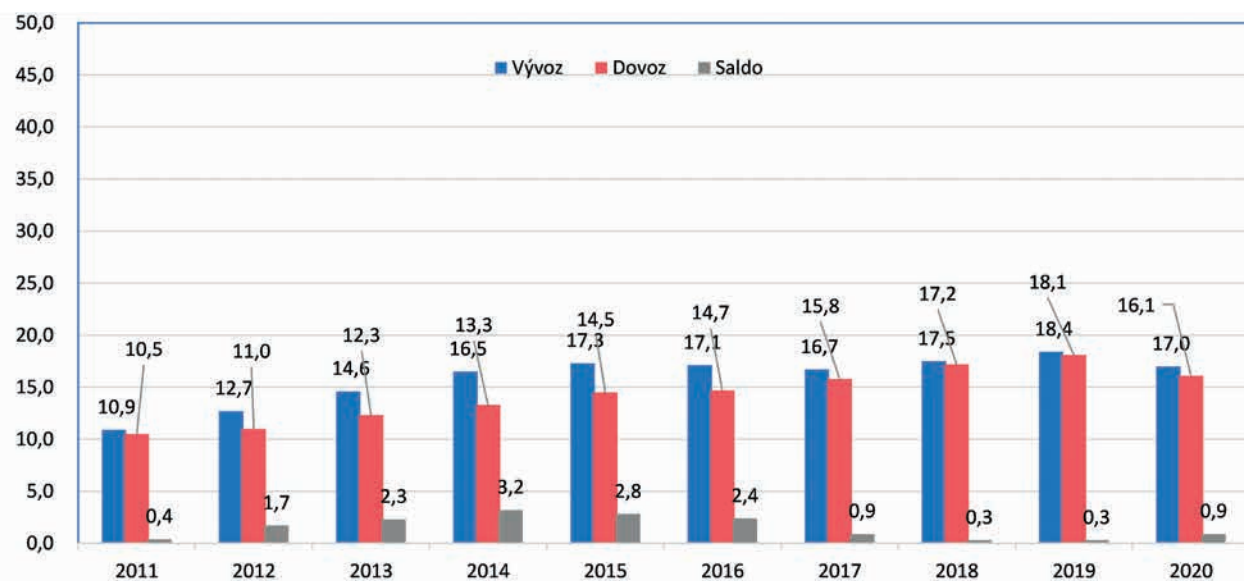
Pramen: ČSÚ

5. Zahraniční obchod

5.1 Vývoj zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu s produkty CZ-CPA II vykazovalo po celé sledované období kladné hodnoty. Jeho pozitivní vývoj se opíral o hodnoty vývozu, jejichž vrchol byl dosažen v roce 2019. V dalším roce mírně klesl. Dovoz ve sledovaném období rostl, v roce 2019 dosáhl nejvyšší hodnoty (viz graf 5.1).

Graf 5.1 – Vývoz, dovoz a saldo zahraničního obchodu s produkty dle CZ-CPA II (v mld. Kč)

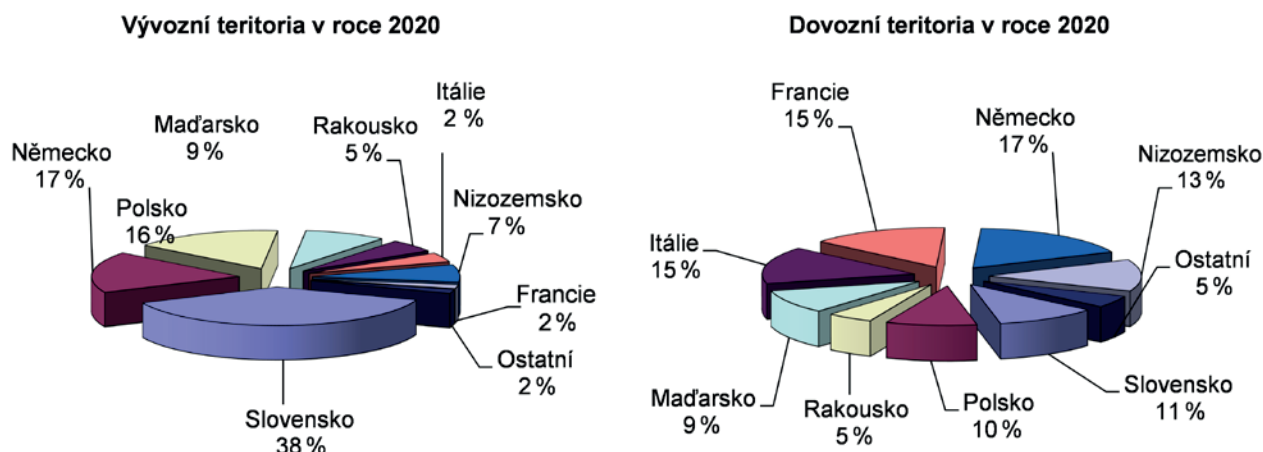

Pramen: ČSÚ, vlastní zpracování

5.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

Graf 5.2 poskytuje teritoriální pohled na vývoz i dovoz v hodnoceném roce 2020. Vývoz i dovoz je většinou realizován se státy EU. Největším dovozním teritoriím v roce 2020 bylo Německo, Francie a Itálie. U exportu z teritoriálního pohledu zaujímaly největší podíl okolní země, jako např. Slovensko, Německo a Polsko.

Graf 5.2 – Teritoriální struktura zahraničního obchodu s produkty dle CZ-CPA II

Pramen: ČSÚ, vlastní zpracování

6. Shrnutí a perspektivy oddílu

Oddíl CZ-NACE II nemá velký rozsah, měřeno ekonomickými indikátory ve zpracovatelském průmyslu. Obdobně jako potraviny mají nápoje nezastupitelné místo na spotřebním trhu, a to i ve složitých situacích jako je pandemie, válečný konflikt či hospodářské nesnáze. Přitom nápoje musí splňovat přísné kritérium, a to, že musí být zdravotně nezávadné. Právem bývají nápoje řazeny ke strategickým odvětvím. Navíc některé nápoje poskytují zdravotní benefity.

Z hlediska produkce dominuje v tomto odvětví (oddílu) pivo, které v ČR bývá označováno jako národní nápoj. S výrobou piva je spojena výroba sladu, který je žádaný pro svou kvalitu jak v tuzemsku, tak v zahraničí. Další významnou komoditou pro výrobu piva je chmel. Co se týče cen chmele, převládá růstová tendence, která se pak přenáší do nákladů na pivo. Výroba piva se zakládá v ČR na dlouhodobé tradici, ale moderní technologie kladou důraz jak na udržení kvality, úsporu energie, tak i pracovníků, kteří na pracovním trhu při trvající nízké nezaměstnanosti chybí. Výrobní společnosti se zabývají i obalovou technikou, aby vyhovovala spotřebitelům i životnímu prostředí. Především však hledají možnosti náhradních zdrojů energií.

Fenomémem zůstává „České pivo“ pro svou jedinečnost. Pivo s tímto chráněným zeměpisným označením má mnohaletou historii a určenou charakteristiku. Pivo je produkováno v mnoha zemích světa, ale ČR má v normálních tržních podmínkách nejvyšší spotřebu/obyv./rok. Pivo lze také zařadit mezi nápoje s relativně nízkým obsahem alkoholu (30–50 g/litr).

Vývoj směřuje k růstu konzumace exkluzivních lihovin (whisky aj.) a tím i jejich produkci a importu, což je ovlivněno růstem kupní síly u části populace, u které tento přístup spadá do životního stylu. Vedle toho část konzumentů, která při vysoké inflaci, a naopak poklesu kupní síly, setrvává nebo se nově kloní k pořízení běžných druhů lihovin konzumního charakteru.

S vinohradnictvím a vinařstvím se setkáváme v řadě zemí světa a samozřejmě i v EU, kde největšími producenty jsou Itálie a Francie. Celková plocha vinic v Evropě jen mírně kolísá a činí zhruba 4 mil. ha. Za období od vstupu ČR do EU (2004) vykazovala produkce v jednotlivých letech výkyvy a je obtížné jí předpovídat. Spotřeba kvalitního vína nachází v ČR stále větší oblibu. S tím souvisí i záporná bilance zahraničního obchodu s vínem, která přetrvává, protože domácí produkce nepokryje požadavky spotřebitelů. Dováží se jak balené, tak nebalené víno.

Konzumace a produkce nealkoholických nápojů a minerálních vod je výrazně závislá na počasí, ale i na dalších faktorech, jako je marketing aj. Teplá a suchá období v průběhu roku podporují jejich spotřebu a tím i výrobu a ta se pak odráží ve vyšším využití kapacit.

Celkově nápoje, jako odvětví, si v minulých letech udržovaly i přes určité výkyvy efektivnost a konkurenceschopnost a při diferenciaci mezi výrobami a firmami. Situace po roce 2019 se však změnila. Moderně řízené podniky hledají cesty k udržitelnosti a usilují o to neztratit trh.

Saldo zahraničního obchodu s nápoji přetrvává kladné, a pozitivní úlohu přitom zastávají zejména komodity pivo a slad. U vývozu zaujímá největší podíl Slovensko, u dovozu je to Německo, tedy sousední země zakotvené v EU. S pomocí agrárních diplomatů a účastí podniků z ČR na zahraničních veletrzích a výstavách je žádoucí hledat nová teritoria pro vývoz.

V příštích letech by i u tohoto oddílu měla pokračovat inovativnost a technologická modernizace. Modernizaci, která bude přispívat k vyšší produktivitě práce při úspoře zaměstnanců bude žádoucí podpořit decizní sférou, zejména finančními zdroji. Jde o to vytvářet stabilnější podnikatelské prostředí. Další perspektivu vývoje výroby nápojů je obtížné předpovídat.

V hodnoceném roce 2020 měla na sledované odvětví dopad především pandemie COVID-19, která narušila dynamiku výroby a prodeje především nosné komodity, tj. piva na domácím i zahraničním trhu, při regulaci zejména v sektoru pohostinství a cestovního ruchu.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz

Praha 2023

ISBN: 978-80-7434-693-4